

Veiklos ataskaita 2024 m.

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ APSAUGOS AGENTŪRA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
2025-02-20**

Turinys

Programos „Socialinė sutelktis (solidarumas)“ priemonių įgyvendinimas	2
Priemonė Nr. 09-003-02-02-01(PP): „Plėtoti kompleksinę neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą“ veikla „Naujo negalios nustatymo modelio, atitinkančio asmens individualius poreikius, nustatymas“	3
Priemonė „Vykdėti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų“	8
Priemonė Nr. 09-003-02-02-12(TP): „Teikti paramą asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti“	10
Veikla: Organizuoti socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje teikimą	11
Veikla: Organizuoti socialinio dalyvumo ugdymo paslaugą asmenims su regos sutrikimais	14
Veikla: „Organizuoti psichologo paslaugų teikimą klausos negalią turintiems asmenims“	15
Veikla: Organizuoti atvejo vadybos paslaugų teikimą klausos negalią turintiems asmenims	16
Veikla: Organizuoti asmeninės pagalbos asmenims su negalia teikimą	17
Veikla: Teikti finansinę pagalbą asmenims su negalia, besimokantiems aukštosiose mokyklose	18
Veikla: Organizuoti asmenų su negalia mobilumo mokymus	19
Veikla: Atestuoti lietuvių gestų kalbos vertėjus	20
Veikla: Šviesti visuomenę apie asmenų su negalia teisių apsaugą ir jos politikos įgyvendinimo priemones	21
Veikla: Mokėti 20 proc. BSI išmoką asmenims su negalia, auginantiems vaikus, komunalinėms paslaugoms, elektros energijos ar telefono išlaidoms apmokėti ar kurui įsigyti	25
Veikla: Finansuoti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją savivaldybėse	26
Veikla: Remti asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklą	27
Priemonė 09-003-02-02-13(TP): „Sudaryti sąlygas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (įskaitant Lietuvių gestų kalbos vertimo centrą ir Techninės pagalbos priemonių centrą)“	31
Priemonė „09-005 Neįgaliesiems tinkama aplinka“	41
Priemonė 09-005-02-06-01(PP): „Užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą asmenims su negalia“	41
Priemonė 09-005-02-06-04(PP): „Užtikrinti informacinės infrastruktūros ir informacijos pritaikymą asmenims su negalia“	43
Priemonė 09-005-02-06-07(PP): „Skatinti paslaugų ir prekių pritaikymą asmenų su negalia poreikiams“	45
Priemonė 09-005-02-06-02(TP)*: „Užtikrinti asmenų su negalia gyvenamosios aplinkos pritaikymą ir asmenų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis“ priemonė „Organizuoti būsto ir jo aplinkos pritaikymą asmenims su negalia“	47
Priemonė 09-005-02-06-02(TP)*: „Užtikrinti asmenų su negalia gyvenamosios aplinkos pritaikymą ir asmenų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis“ priemonė „Aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis“	49
Priemonė 09-005-02-06-06(TP): „Aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis, įtraukiant naują priemonę – mobiliąsias komandas“	51
Priemonė 09-006-11-02-05(TP)*: 09-006 programos „Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdymo programa“ priemonė – „Vykdėti ministerijai priskirtus tarptautinius ir ES įsipareigojimus“	52

Programos „Socialinė sutelktis (solidarumas)“ priemonių įgyvendinimas

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) 2024 m. įgyvendino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavestas vykdyti:

- 09.003 programos „Socialinė sutelktis (solidarumas)“ priemonės:
 - „Plėtoti kompleksinę neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą“ veiklą „Naujo negalios nustatymo modelio, atitinkančio asmens individualius poreikius, nustatymas“;
 - „Vykdyti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų“;
 - „Teikti paramą asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti“ 12 priemonių;
 - Sudaryti sąlygas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (įskaitant Lietuvių gestų kalbos vertimo centrą ir Techninės pagalbos priemonių centrą).
- 09-005 „Neįgaliesiems tinkama aplinka“ programos 6 priemonės
- 09-006 programos „Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdymo programa“ priemonę – „Vykdyti ministerijai priskirtus tarptautinius ir ES įsipareigojimus“

Priemonė Nr. 09-003-02-02-01(PP):

„Plėtoti kompleksinę neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą“ veikla
„Naujo negalios nustatymo modelio, atitinkančio asmens individualius poreikius, nustatymas“

Priemonės įgyvendinimui skirta 300 tūkst. eurų, panaudota 292,7 tūkst. eurų.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros informacinėje sistemoje (toliau - ANTA IS) įdiegti technologiniai sprendimai įstatyme numatytų funkcijų tobulinimui

Atliktas ANTA IS modifikavimas – sudaryta galimybė pasirašyti el. parašu visus ANTA IS suformuotus vizito el. dokumentus vienu metu.

Atlikti ANTA IS duomenų mainų posistemės stebėsenos tobulinimo darbai: sukurtas duomenų mainų stebėsenos modulis jį integruojant į duomenų teikimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra) saityno tarnybą tam, kad būtų aišku, kada ir kokius duomenis ir kokiomis užklausomis Sodra pasiėmė ir turi turėti, o kurie tikrai nebuvo siunčiami.

Atlikti ANTA IS kodo kūrimo aplinkos atnaujinimo darbai, kurie leidžia naudoti platesnį spektrą įvairių kodo įskiepių ir papildomų modulių, kurių buvo neįmanoma panaudoti senesnėje aplinkoje, taip pat šie atnaujinimo darbai palengvins problemų, atsirandančių dėl senos ANTA IS programinės įrangos, sprendimą.

Visuomenės švietimas ir informavimas negalios nustatymo klausimais

Išplatinti 5 pranešimai spaudai, organizuoti 9 interviu žiniasklaidos priemonėse, sukurta Agentūros LinkedIn paskyra, suorganizuoti 2 nuotoliniai mokymai savivaldybių atstovams, įdiegtas naujienlaiškio modulis tinklalapyje.

Vilniaus miesto savivaldybėje vykusiame tarpinstituciniame susitikime, kuriame dalyvavo sveikatos priežiūros specialistai, aptarti vaikų, sergančių reumatinėmis ligomis, siuntimo negaliai nustatyti klausimai.

Organizuoti susitikimai su:

- Mažeikių dienos centro atstovais – pristatyta negalios reforma;
- savivaldybėmis ir kitomis suinteresuotomis institucijomis dėl pagalbos koordinavimo plano ANTA IS ir SPIS sistemose;
- savivaldybėmis ir kitomis suinteresuotomis institucijomis dėl pagalbos koordinavimo veiklos vykdymo;
- Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro atstovais negalios nustatymo klausimais.

Dalyvauta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuojamame renginyje, kuriame pristatyta informacija apie pirmuosius negalios reformos metus.

Organizuota savaitraščio „Lietuvos sveikata“ apskritojo stalo diskusija apie negalios reformą.

Organizuotas susitikimas su Lietuvos epilepsija sergančiųjų sąjunga „Epile“ negalios nustatymo klausimais.

Užtikrinta pagalbos koordinatorių veikla

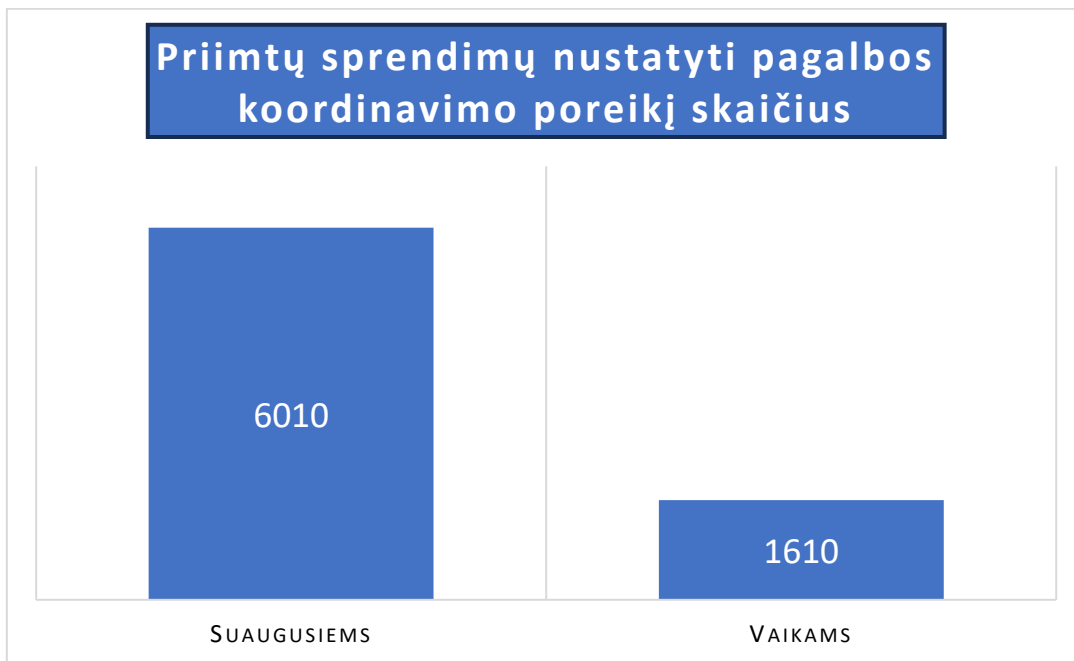
Skirtas finansavimas buvo pakankamas 13,5 pareigybių. Iki 2024 m. pabaigos buvo įdarbinta 30 pagalbos vadybininkų (13,25 pareigybių), daugelis dirbo 0,25-0,5 etato dydžiu. Užtikrintas pagalbos vadybininkų įdarbinimas visuose teritoriniuose skyriuose (20 skyrių, 9 miestuose). Įvertinus pagalbos koordinavimo proceso privalumus ir trūkumus, 2024 m. IV ketvirtį pradėti vykdyti organizaciniai pokyčiai, įsteigtas Pagalbos koordinavimo skyrius, numatyta atsisakyti pagalbos vadybininkų pavaldumo teritoriniams skyriams, mažinti darbuotojų skaičių, efektyvinti atliekamą darbą, todėl įdarbinti naujus pagalbos vadybininkus darbui teritoriniuose skyriuose nebuvo tikslinga.

Agentūra, vadovaudamasi Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 6 dalies i papunkčiu, nuo 2024 m. sausio 2 d. priima sprendimą dėl pagalbos koordinavimo

poreikio. Sprendimas priimamas, jeigu asmuo (atstovas) sutinka, kad asmeniui būtų teikiamas pagalbos koordinavimas. Pažymėtina, kad jeigu asmuo (atstovas) nesutiko, kad jam būtų teikiamas pagalbos koordinavimas, sprendimas dėl pagalbos koordinavimo poreikio nėra priimamas.

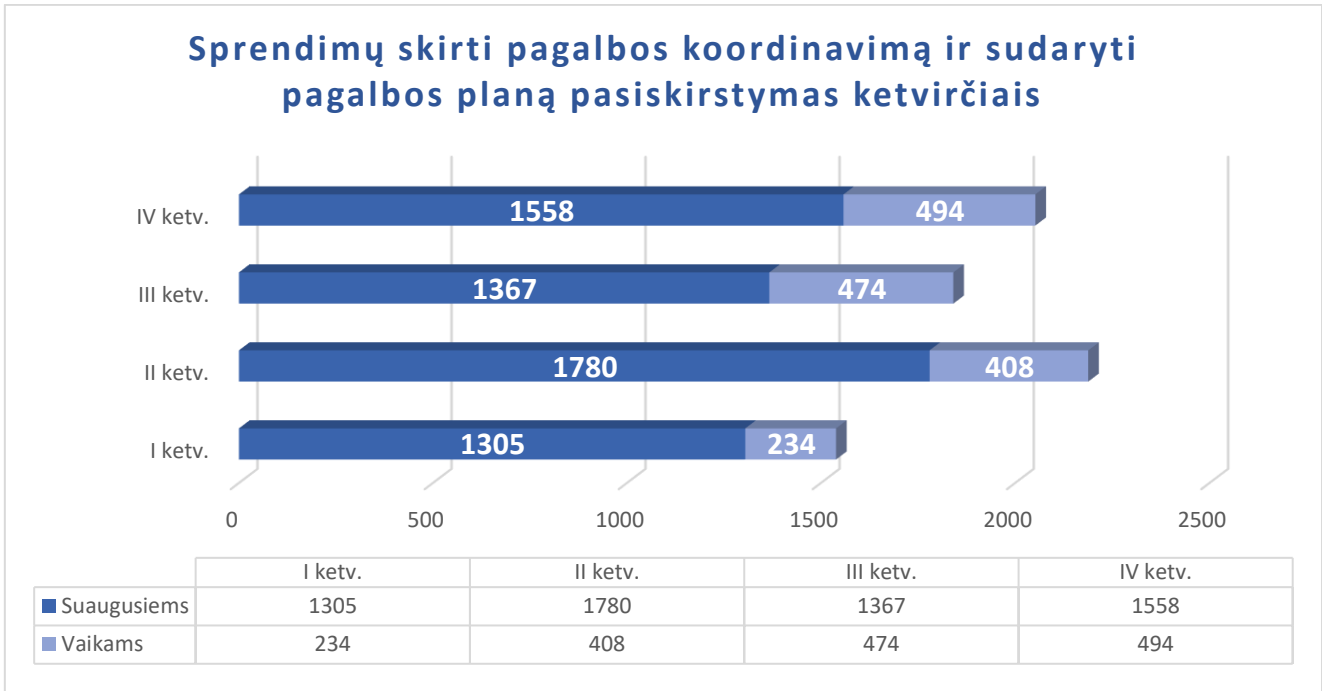
Remiantis Agentūros informacinės sistemos (toliau – ANTA IS) kaupiamais duomenimis 2024 metais 9450 asmenys davė sutikimą pagalbos koordinavimo teikimui, iš jų 7620 asmenų nustatė pagalbos koordinavimo poreikį ir nustatė negalią (dalyvumo ar neįgalumo lygį), buvo priimtas sprendimas skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą.

Priimtų sprendimų nustatyti pagalbos koordinavimo poreikį asmenims (vaikams), kuriems nustatytas neįgalumo lygis, skaičius buvo 1610, o priimtų sprendimų nustatyti pagalbos koordinavimo poreikį asmenims, kuriems vertinant suaugusių asmenų dalyvumą nustatytas 0–55 proc. dalyvumo lygis – 6010.

1 pav. 2024 metais priimtų sprendimų nustatyti pagalbos koordinavimo poreikį skaičius

Sprendimai skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą 2024 m. ketvirčiais pasiskirstė taip: I ketvirtį buvo priimti 1539 sprendimai, II ketvirtį 2188 sprendimai, III ketvirtį 1841 sprendimas ir IV ketvirtį 2052 sprendimai.

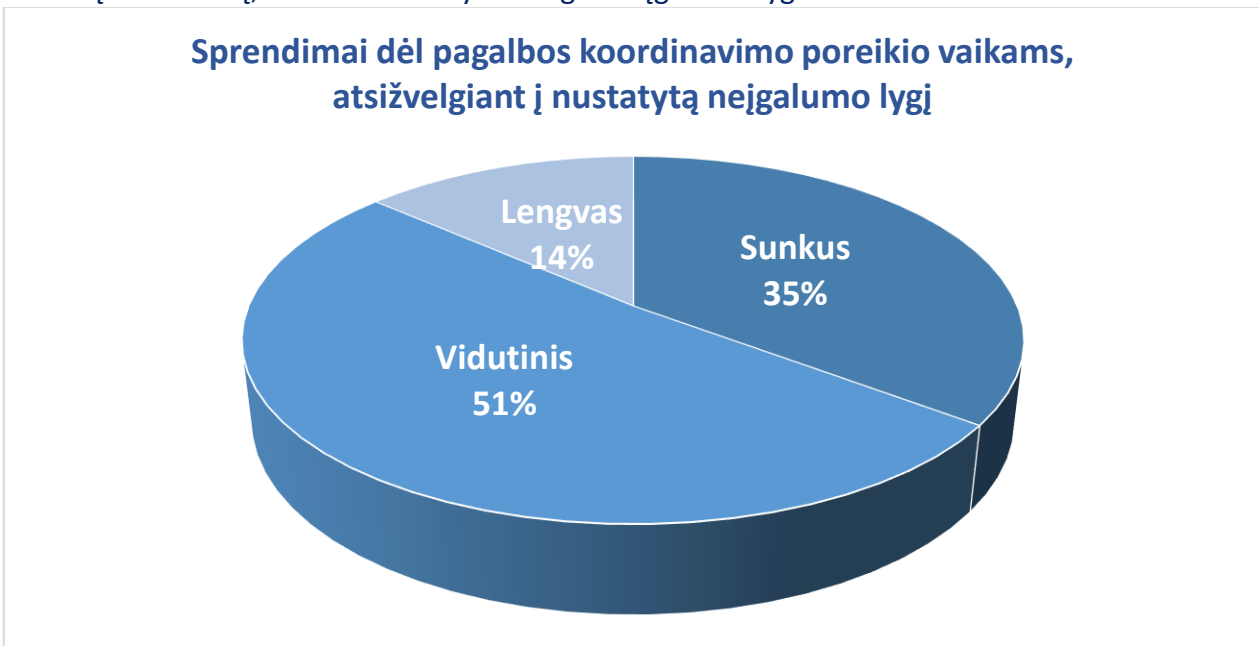

2 pav. 2024 metų I-IV ketv. priimtų sprendimų nustatyti pagalbos koordinavimo poreikį skaičius asmenims, kuriems nustatytas neįgalumo ar dalyvumo lygis

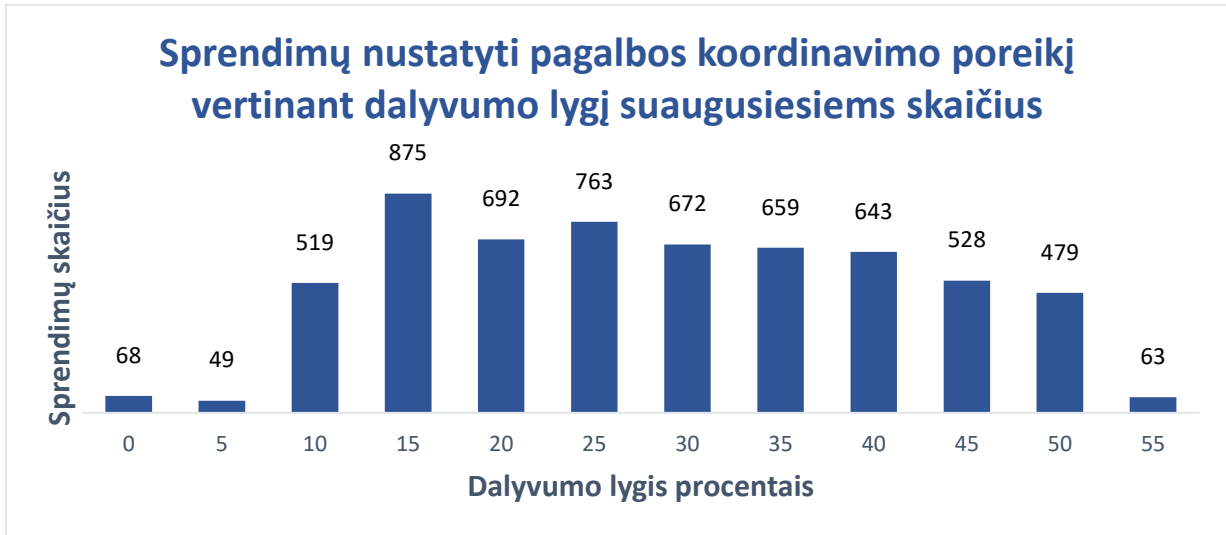
Sprendimų skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą vaikams didėjimas 2 kartus, lyginant I ir IV ketvirčius, rodo vaikų atstovų suinteresuotumą pagalbos koordinavimo paslauga.

2024 metais priimti sprendimai skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą vaikams (1610), kuriems nustatytas neįgalumo lygis, išanalizuoti pagal negalios sunkumą ir kreipimosi dėl negalios nustatymo pobūdį (kreipėsi pirmą ar ne pirmą kartą). 814 sprendimų skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą buvo priimta dėl vaikų, kuriems negalia buvo nustatyta ne pirmą kartą, o dėl vaikų, kurie kreipėsi pirmą kartą, buvo priimti 796 sprendimai.

Pagal negalios pobūdį sprendimai pasiskirstė taip: 567 sprendimai dėl vaikų, kuriems nustatytas sunkaus neįgalumo lygis, 825 sprendimai – dėl vaikų, kuriems nustatytas vidutinio neįgalumo lygis, 218 sprendimų – dėl vaikų, kuriems nustatytas lengvo neįgalumo lygis.

3 pav. Sprendimai dėl pagalbos koordinavimo poreikio vaikams, atsižvelgiant į nustatytą neįgalumo lygį

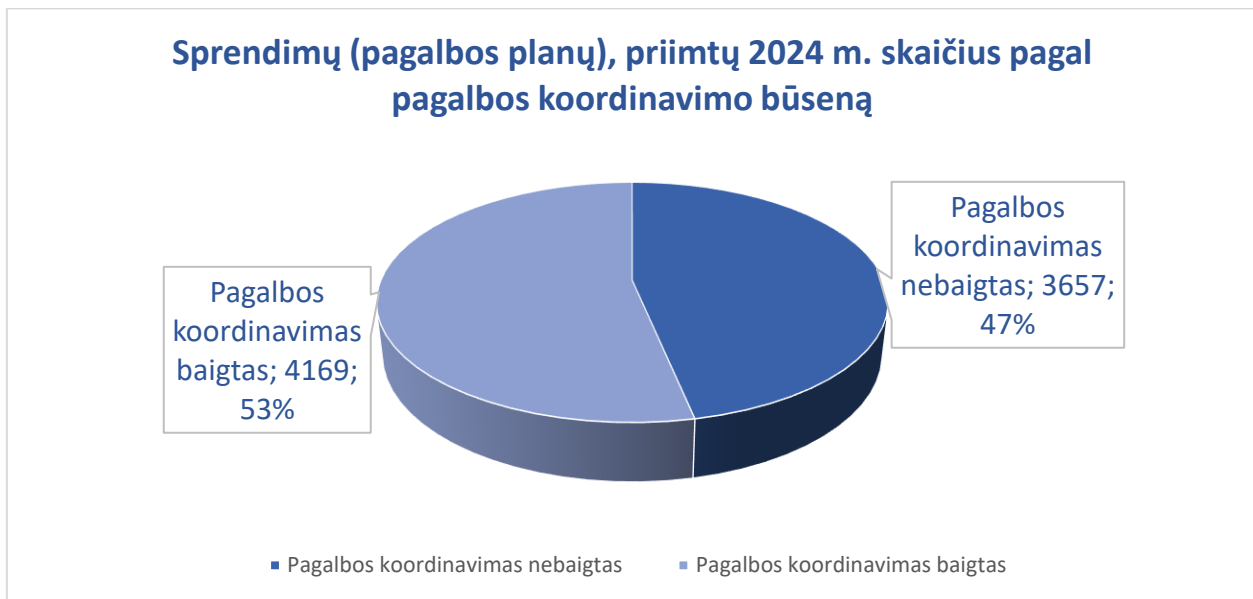

4 pav. Sprendimų nustatyti pagalbos koordinavimo poreikį vertinant dalyvumo lygį suaugusiems skaičius

Sprendimų skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą stebėseną

Sprendimų skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą duomenys nuo 2024 m. rugsėjo 16 d. iš ANTA IS pradėti perduoti į SPIS. Iki pirmiau nurodytos datos sprendimai skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą, priimti nuo 2024 m. sausio 2 dienos, atsakingoms institucijoms vykdyti pagal kompetenciją buvo teikiami raštu.

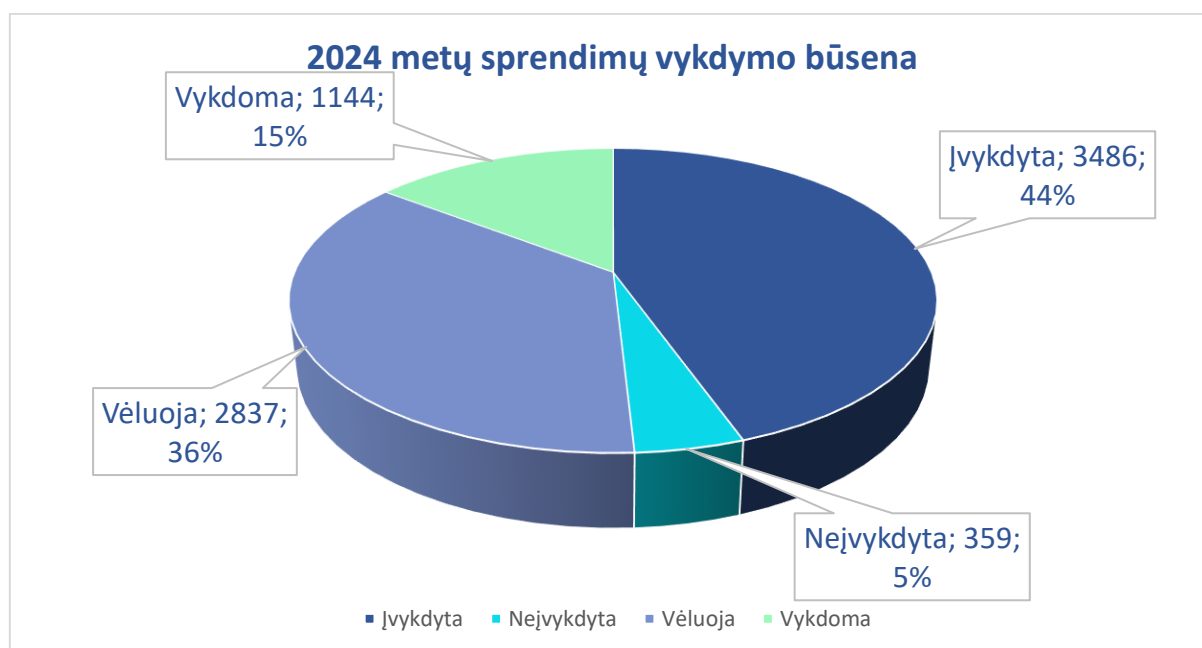
2025 metų sausio mėn. pradžios duomenimis, SPIS sistemoje buvo 7826 sprendimų skirti pagalbos koordinavimą ir sudaryti pagalbos planą, priimtų 2024 metais, duomenys. Tam pačiam asmeniui patikslinus pagalbos planą ANTA IS, SPIS jį skaičiuoja kaip atskirą vienetą. Daugiau nei pusės, t. y. 4169, pagalbos koordinavimo būseną SPIS buvo „pagalbos koordinavimas baigtas“ (53 proc.), o 3657 – „pagalbos koordinavimas nebaigtas“ (47 proc.).

5 pav. Sprendimų (pagalbos planų), priimtų 2024 m. skaičius pagal pagalbos koordinavimo būseną

Sprendimai pagal jų būsenas skirstomi į įvykdytus, neįvykdytus, vėluojančius, vykdomus.

2024 metais priimtų sprendimų vykdymo būsenos, tikrintos 2025 m. sausio mėn. pradžioje, pasiskirstė kaip nurodyta 6 pav. Pagrindinė neįvykdytų sprendimų priežastis – asmens mirtis.

6 pav. 2024 metų sprendimų (pagalbos planų) vykdymo būseną

SPIS atliekama pagalbos koordinavimo stebėseną rodo, kad savivaldybių atstovams susisiekus su asmeniu, turinčiu negalią ar jo atstovu, suteikiama informacija apie pagalbos gavimo sąlygas. Savivaldybės administracija ar jai pavaldi socialinių paslaugų įstaiga organizuoja tokias paslaugas kaip būsto pritaikymas, pavėžėjimas, pagalba į namus, socialinė globa, krizių įveikimas. Sudaromos galimybės lankytis socialinėse dirbtuvėse, vaikams su negalia organizuojama aktuali švietimo pagalba (psichologinė, socialinė pedagoginė, specialioji pedagoginė, specialioji pagalba).

Techninės pagalbos priemonių centras asmenis aprūpina techninės pagalbos priemonėmis, tokiomis kaip vežimėlis, vaikštytė, funkcinė lova, kalbantis laikrodis, laikmatis. Suteikia informaciją, kokie dokumentai būtini priemonei įgyti. Užimtumo tarnybos konsultantai skatina užsiregistruoti dėl įsidarbinimo, pasiūlo mokymosi, kvalifikacijos keitimo, savarankiško verslo kūrimo alternatyvas, kad asmuo įsitrauktų į darbo rinką arba išliktų aktyviu jos dalyviu, nepaisant nustatytos negalios. Lietuvių gestų kalbos vertimo centras užtikrina gestų kalbos vertėjo paslaugą klausos negalią turintiems ir gestų kalbą mokantiems asmenims tvarkant reikalus įstaigose, dalyvaujant renginiuose. VšĮ „LASS Pietvakarių centras“ teikia kompleksines socialinės rehabilitacijos paslaugas regos negalią turintiems asmenims, kuriomis ugdomi orientacijos aplinkoje ir savarankiško judėjimo (mobilumo), kasdieniai ir komunikacijos, psichologiniai įgūdžiai, suteikiamos žinios apie dalyvavimo darbo rinkoje galimybes.

Priemonė „Vykdyti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų“

Agentūra 2024 m. balandžio 16 d. pasirašė sutartį su Centrine projektų valdymo agentūra dėl projekto Nr. 07-018-P-0001 „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ (toliau – Projektas) įgyvendinimo.

Projekto tikslas – teikti naujų formų bendruomenines paslaugas suaugusiems asmenims su intelekto ir/ar psichosocialine negalia, jų šeimoms (globėjams, rūpintojams) ir sudaryti sąlygas tikslinės grupės asmenims gauti individualias, jų poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje.

Projekto tikslinė grupė – darbingo amžiaus asmenys su intelekto ir (ar) psichosocialine negalia.

Projekte vystoma 10 veiklų:

- atvejo vadybos paslaugų teikimas intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims;
- lengvai suprantamos kalbos prieinamumo didinimas;
- pagalbos priimant sprendimus organizavimas ir teikimas;
- veiksnio apribojimo prevencijos veiklos;
- teisinės pagalbos organizavimas ir teikimas;
- tinklaveikos veiklos;
- socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas (socialinės dirbtuvės);
- darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimas;
- pertvarkoje dalyvaujančių subjektų nuolatinis metodinis konsultavimas;
- viešinimas ir komunikacija.

Įgyvendinamo Projekto biudžetas siekia 46 085 312 eurų.

Pagrindiniai rezultatai:

Projekto įgyvendinimo metu siekiama, kad Projekte plėtojamas bendruomenines socialines paslaugas gaus 2211 tikslinės grupės asmenų: Sostinės regione – 555 asmenys, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione

– 1565 unikalūs asmenys. Pažymėtina, kad 2024 m. pabaigoje paslaugas gavo 1516 asmenų, tai sudaro 69 proc. numatyto gavėjų skaičiaus.

1 lentelė. Projekto dalyvių skaičius pasiskirstymas pagal veiklas

Vystomos paslaugos	Atvejo vadyba	Socialinės dirbtuvės	Pagalba priimant sprendimus
Gavėjų skaičius (neunikalūs)	905	814	293
Etatų/organizacijų skaičius	57 etatai	57 organizacijos	50 etatų

Projekto veiklos apima visas 60 Lietuvos savivaldybių, veiklų apimtys konkrečioje savivaldybėje priklauso nuo tikslinės grupės gyventojų skaičiaus. Plačiausiai išvystyta paslauga – socialinės dirbtuvės.

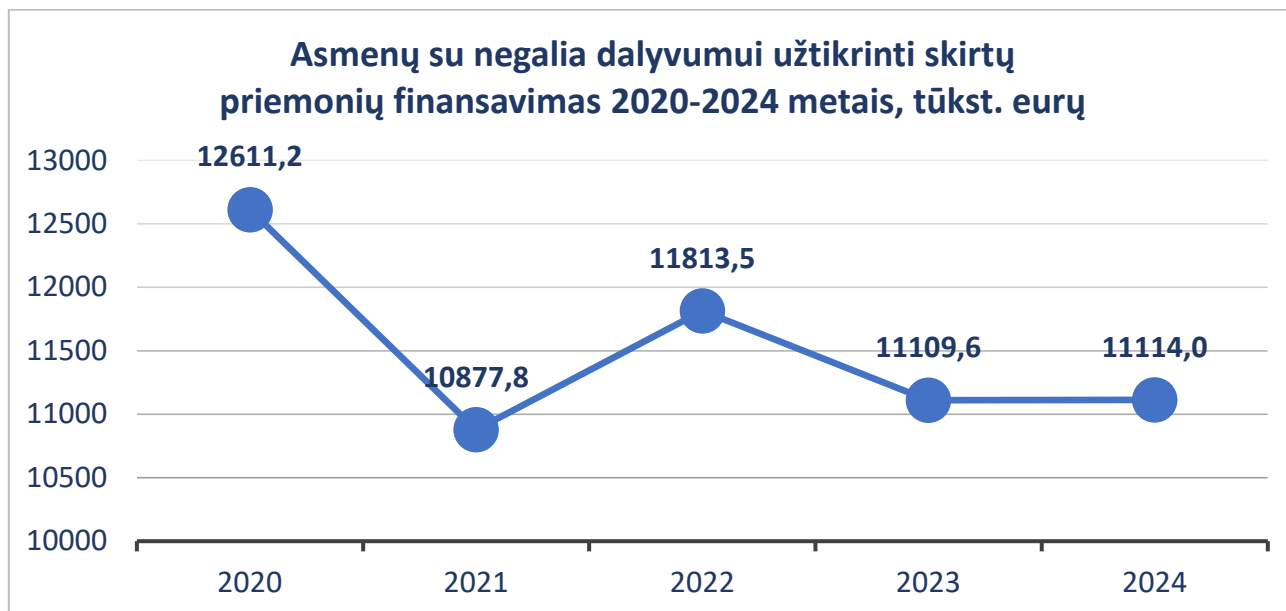
Vertinimo kriterijai:

Institucinės globos pertvarkos tikslinių grupių asmenų, palankiai vertinančių gaunamų paslaugų kokybę, dalis. Planuota – 95 proc., pasiekta – 86 proc. (įvykdymas 90,53 proc.)

Priemonė Nr. 09-003-02-02-12(TP):
„Teikti paramą asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti“

Priemonės „Teikti paramą asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti“ pavestoms įgyvendinti 12 veiklų buvo skirta 11836,0 tūkst. eurų suma, panaudota 11114,0 tūkst. eurų suma. Panaudota 93,9 proc. programos priemonėms įgyvendinti patvirtintų lėšų.

7 pav. Asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti skirtų priemonių finansavimas 2020-2024 metais.

Priemonės „Teikti paramą asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti“ veiklų įgyvendinimas 2024 metais vyko šiais būdais:

- Pasitelkiant savivaldybes – 4 veiklos.
- Pasitelkiant aukštąsias mokyklas – 1 veikla.
- Perkant paslaugas viešųjų pirkimų būdu – 6 veiklos.
- Agentūra organizavo projektų atrankos konkursą – 1 veikla.

Veikla: Organizuoti socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje teikimą

Socialinės reabilitacija asmenims su negalia bendruomenėje paslauga (toliau – Paslauga) – tai kompleksiskai pagal negalios pobūdį, sunkumą ir specifiką teikiamos socialinių, savarankiško gyvenimo, mokymosi, darbinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ar atkūrimo paslaugos, kuriomis siekiama įgalinti asmenis su negalia savarankiškai gyventi bendruomenėje, ugdytis ir dalyvauti darbo rinkoje ar užimtumo veikloje.

2024 metais Paslaugoms organizuoti, teikti ir administruoti savivaldybių administracijoms iš viso skirta 5125,36 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų (iš jų paslaugoms organizuoti ir teikti skirta 4976,08 tūkst. eurų ir 149,28 tūkst. eurų – administruoti). Iš valstybės biudžeto iš viso per metus panaudota 4488,84 tūkst. eurų, iš jų Paslaugoms organizuoti ir teikti 4359,40 tūkst. eurų ir 129,44 tūkst. eurų Paslaugoms administruoti. 2024 metais vieno asmens paslaugos įkainis buvo 36,41 Eur per mėnesį.

Paslaugas teikė 302 socialinių paslaugų įstaigos, veikiančios asmenų su negalia socialinės integracijos srityje, 59 savivaldybėse. Metų bėgyje 14 socialinių paslaugų įstaigų prašymu panaikinta teisė joms teikti Paslaugą.

Paslaugą akreditavusios socialinių paslaugų įstaigos nurodė, kad 2024 m. vietų Paslaugai teikti – 11389. Per metus šias Paslaugas gavo 10657 asmenys su negalia (iš jų 489 vaikai su negalia).

Per 2024 m. Paslaugą akreditavo 2 naujos socialinių paslaugų įstaigos (Alytaus miesto ir Vilniaus m. savivaldybėse).

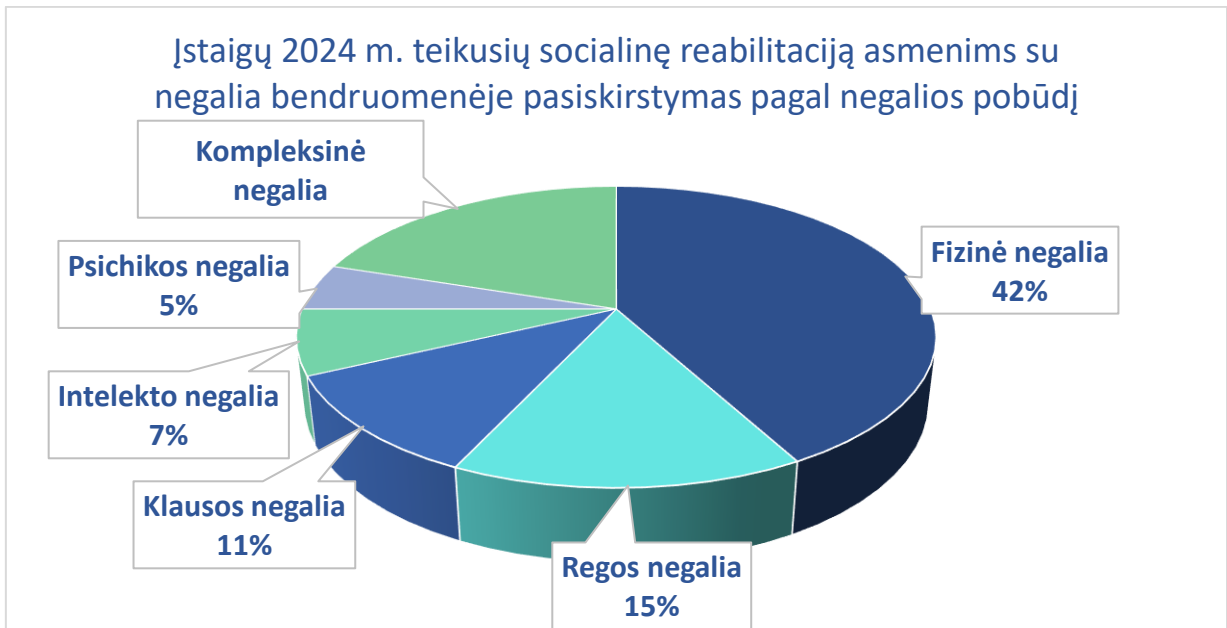
Paslaugos esmė yra padėti atkurti ar palaikyti asmenų su negalia socialinius, savarankiško gyvenimo

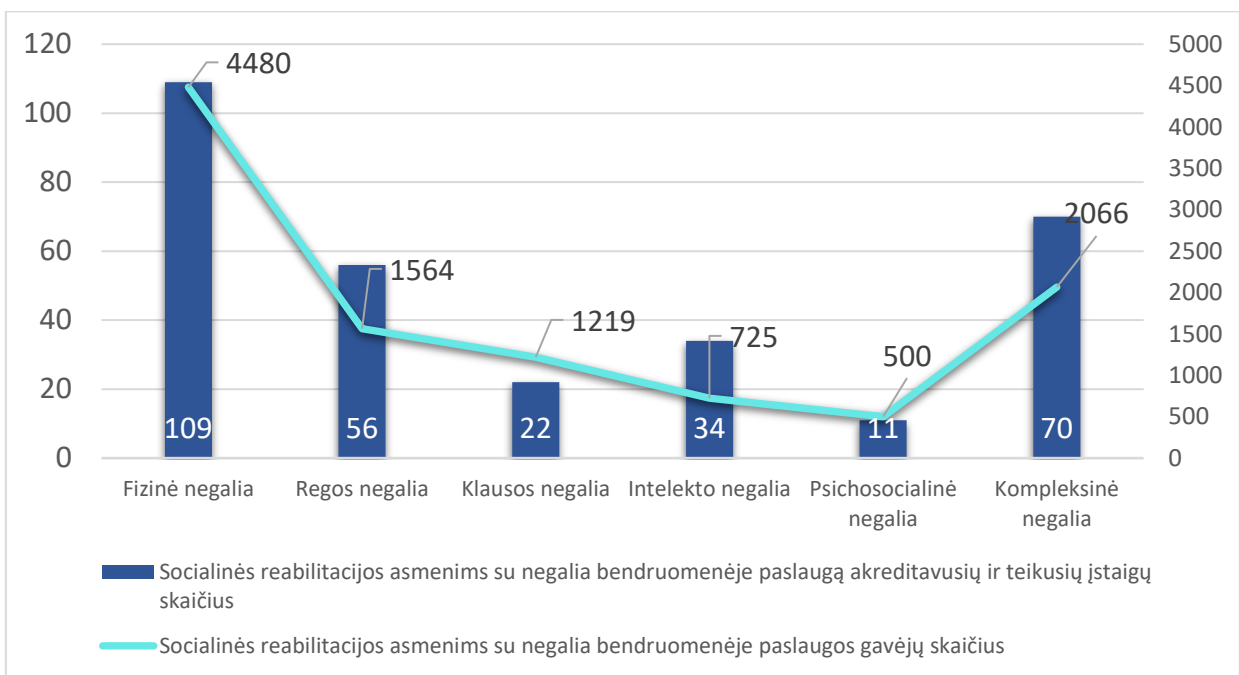
įgūdžius, didinti jų užimtumą, galimybes savarankiškai dalyvauti bendruomenės gyvenime ir darbo rinkoje. Paslaugos turinys orientuotas į kompleksiskai pagal negalios pobūdį, sunkumą ir specifiką teikiamas socialinių, savarankiško gyvenimo, mokymosi, darbinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ar atkūrimo paslaugas. Paslaugą sudaro 2 pagrindinės paslaugos: 1) socialinių ir (ar) kasdienių savarankiško gyvenimo įgūdžių, gebėjimų ugdymas ir (ar) palaikymas, ir (ar) atkūrimas, suteikiant bendrąsias žinias ir praktiškai mokant spręsti dėl negalios buityje ir (ar) aplinkoje

kylančias problemas; 2) mokymosi, užimtumo ir (ar) darbinių įgūdžių ugdymas, atkūrimas ir (ar) stiprinimas, padedant pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir (ar) įsidarbinti, ir (ar) išsilaikyti darbo vietoje ar dalyvauti užimtumo veikloje.

Taip pat, atsižvelgiant į asmens poreikį, gali būti teikiamos ir šios papildomos paslaugos: palydėjimas ir (ar) transporto organizavimas, aktyvaus judėjimo ir sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, saviraiškos įgūdžių ir meninių gebėjimų lavinimas ir (ar) palaikymas, individuali ir (ar) grupinė emocinė-psichologinė pagalba, savitarpio paramos grupės.

8 pav. 2024 m. socialinę reabilitaciją asmenims su negalia bendruomenėje teikusių socialinių paslaugų įstaigų pasiskirstymas pagal negalios pobūdį

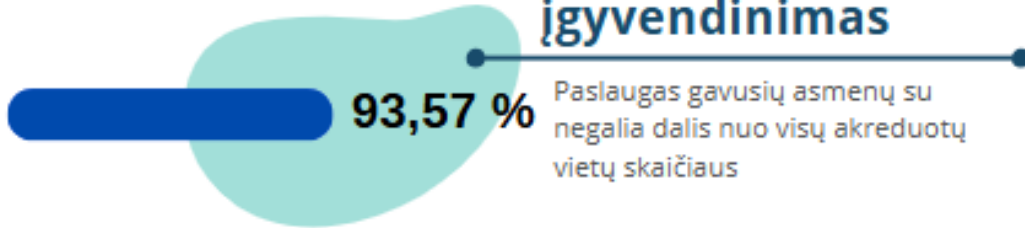

9 pav. 2024 m. Socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugą akreditavusių ir teikusių įstaigų skaičiaus ir šios paslaugos gavėjų skaičiaus pasiskirstymas pagal akredituotų vietų skaičių.

Vertinimo kriterijai:

Paslaugas gavusių asmenų su negalia dalis nuo savivaldybių administracijų nurodyto vietų socialinių paslaugų įstaigose Paslaugai teikti skaičiaus. Planuotas rodiklis – 80 proc.

Rezultatų įgyvendinimas

93,57 %

Paslaugas gavusių asmenų su negalia dalis nuo visų akredituotų vietų skaičiaus

Veikla: Organizuoti socialinio dalyvumo ugdymo paslaugą asmenims su regos sutrikimais

Paslaugos asmenims su regos sutrikimais tikslas – atsižvelgiant į individualius asmenų su regos sutrikimais poreikius, specialistų teikiamomis paslaugomis ugdyti orientacijos aplinkoje ir savarankiško judėjimo (mobilumo), kasdienius ir komunikacijos įgūdžius, lavinti psichologinius įgūdžius, suteikti žinių apie dalyvavimo darbo rinkoje galimybes, siekiant didinti jų galimybes ir pajėgumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Teisę gauti paslaugą asmenims su regos sutrikimais turi asmenys su regos sutrikimais nuo 16 metų, kuriems taikomas Įstatymas ir gydytojo oftalmologo nustatytas abiejų akių regėjimo funkcijų susilpnėjimas.

Vadovaujantis paslaugos asmenims su regos sutrikimais teikimo ir finansavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V1-275 „Dėl socialinio dalyvumo ugdymo paslaugos asmenims su regos sutrikimais teikimo ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, organizuotas viešasis šios paslaugos pirkimas ir atrinktas teikėjas. 2024 m. paslaugą asmenims su regos sutrikimais teikė VšĮ „LASS pietvakarių centras“.

Socialinio dalyvumo ugdymo paslaugai asmenims su regos sutrikimais teikti buvo skirta 57,9 tūkst. eurų, panaudota 57,8 tūkst. eurų (panaudojimas – 99,8 proc.).

VšĮ LASS pietvakarių centras 2024 m. iš viso paslaugą suteikė 32 asmenims su regos sutrikimais (iš jų 21 asmeniui nuo 19 m. iki pensinio amžiaus ir 11 pensinio amžiaus asmenų). Iš viso asmenims su regos sutrikimais suteikta 3840 val. paslaugų. Iš jų: 1404 val. – orientacijos aplinkoje ir savarankiško judėjimo (mobilumo) ugdymo, 1092 val. – kasdienių įgūdžių ugdymo, 906 val. – komunikacinių įgūdžių ugdymo, 146 val. – psichologo pagalbos ir 292 val. – informacijos apie dalyvavimo darbo rinkoje galimybes teikimo.

Vertinimo kriterijai:

Paslaugas gavusių asmenų su regos sutrikimais skaičius (asmenys) – 32.

Rezultatų įgyvendinimas

100 %

Paslaugas gavo 32 asmenys (planuota 32).

Veikla: „Organizuoti psichologo paslaugų teikimą klausos negalią turintiems asmenims“

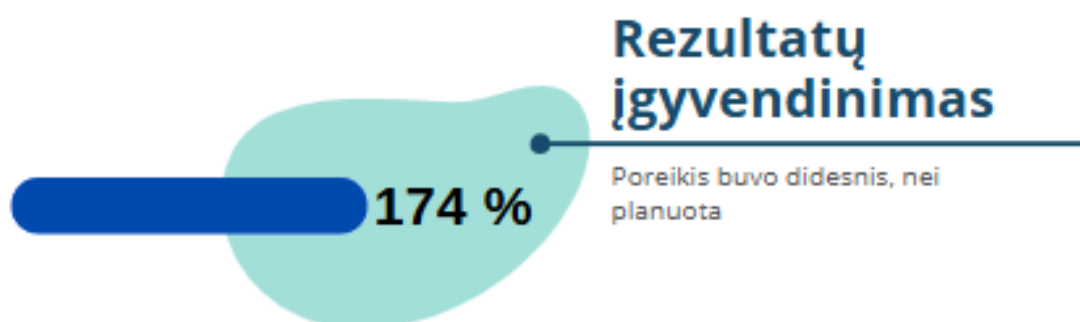
Psichologo paslaugas klausos negalią turintiems asmenims teikė Lietuvos kurčiųjų draugija. Psichologo paslaugos teiktos gestų kalba asmenims su klausos negalia, išgyvenantiems psichologinę krizę dėl socialinių veiksnių, užtikrinta reikalinga psichologinė pagalba prieinama forma (lietuvių gestų kalba). Paslaugos gavėjai įgalinti spręsti iškilusius iššūkius, siekiant jų aktyvesnio socialinio dalyvavimo visuomenėje. Paslaugos teiktos kurčiųjų centruose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje). Paslaugos teikimas susidėjo iš dviejų dalių ir apėmė: individualias konsultacijas, kurios buvo teikiamos kontaktiniu ir nuotoliniu būdu, ir grupinius užsiėmimus. Per veiklos vykdymo laikotarpį suteikta 1 000 val. individualių konsultacijų. Iš viso psichologo paslaugas gestų kalba gavo 174 asmenys. Pravesti 24 grupiniai užsiėmimai.

Psichologo paslaugoms klausos negalia turintiems asmenims teikti buvo skirta 40,5 tūkst. eurų, panaudota 40,5 tūkst. eurų (panaudojimas – 100 proc.).

Vertinimo kriterijai:

174 asmenys su klausos negalia gavo psichologo paslaugas.

Planuota, kad psichologo paslaugas gaus 100 asmenų su klausos negalia. Rezultatas įvykdytas 174 proc.

Veikla: Organizuoti atvejo vadybos paslaugų teikimą klausos negalią turintiems asmenims

Atvejo vadybos paslaugas klausos negalią turintiems asmenis teikė Lietuvos kurčiųjų draugija. Atvejo vadybos paslaugos buvo teikiamos kurčiųjų reabilitacijos centruose.

Atvejo vadybos paslaugų klausos negalią turintiems asmenis teikimui buvo skirti 38 tūkst. eurų, panaudota – 37,8 tūkst. eurų (panaudojimas – 99,5 proc.)

Atvejo vadybos paslauga – tai individualizuotai ir kompleksiškai teikiama paslauga asmeniui su klausos negalia. Atvejo vadybos paslaugų tikslas – organizuojant paslaugas, koordinuojant jų teikimą, nuolat peržiūrint gaunamas paslaugas, nustatant klausos negalią turinčio asmens individualius poreikius ir galimybes, asmeniui su klausos negalia, išgyvenančiam socialinę krizę (kompleksines socialines problemas), užtikrinti reikalingų paslaugų prieinamumą jam prieinama forma bei siekti kuo didesnio klausos negalią turinčio asmens socialinio dalyvavimo visuomenėje bei integravimo į bendruomenę.

Vertinimo kriterijai:

Atvejo vadybos paslaugas gavo 100 klausos negalią turinčių asmenų, tiek ir buvo planuota. Bendras suteiktų paslaugų valandų skaičius – 1990,5 val.

Veikla: Organizuoti asmeninės pagalbos asmenims su negalia teikimą

Asmeninei pagalbai teikti ir administruoti finansavimas skiriamas vadovaujantis Valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai teikti paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo ir kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. A1-478 478 „Dėl Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 27 straipsnio įgyvendinimo“.

Lėšos asmeninei pagalbai teikti ir administruoti paskirstomos taip: 20 procentų visos skirtos lėšų sumos dalijama lygiomis dalimis visoms savivaldybėms, o likusi 80 procentų skirtų lėšų suma paskirstoma savivaldybėms proporcingai pagal jose praėjusiais kalendoriniais metais gyvenusių asmenų su negalia skaičių.

Asmeninės pagalbos teikimo tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti asmeniui individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse. Taip pat užtikrinti asmens su negalia artimos aplinkos asmenims, kurie iki asmeninės pagalbos reglamentavimo rūpinosi asmeniu su negalia, tinkamai įgyvendinti savo teises į socialinę gerovę.

2024 metais Asmeninei pagalbai teikti ir administruoti buvo panaudota 9 354,7 tūkst. eurų, skirta – 9983,4 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų (panaudojimas – 93,7 proc.). 32,9 tūkst. eurų suma skirta iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų pagalbos priemonėms dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje, panaudota 31,90 tūkst. eurų. 96,96 proc. skirtų lėšų.

2 lentelė. Asmeninės pagalbos teikimas 2021 – 2024 m.

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	553,3	5791,2	10233,1	9354,7
Asmeninę pagalbą gavę asmenys	567	1650	1975	1917

- 2024 metais asmeninė pagalba buvo suteikta 1917 asmenų (1087 mot. ir 830 vyr.).
- 2024 metais asmeninę pagalbą teikė 1132 asmeniniai asistentai (iš jų 487 pasitelkti asmens).
- 2024 metais asmeninė pagalba buvo suteikta 5 Ukrainos piliečiams.

Vertinimo kriterijai:

2024 m. asmeninė pagalba buvo teikiama 1917 asmenų su negalia. Planuota, kad 2024 m. asmeninė pagalba bus teikiama 1700 asmenų su negalia. Rezultatas įgyvendintas 112,76 proc.

Veikla: Teikti finansinę pagalbą asmenims su negalia, besimokantiems aukštosiose mokyklose

Nuo 2006 m. pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 831 „Dėl Finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą paramos studentams su negalia teikimo tvarkos aprašą per aukštąsias mokyklas teikiamos finansinės pagalbos priemonės aukštosiose mokyklose studijuojantiems asmenims su negalia – skiriamos lėšos studentų su negalia specialiųjų poreikių tenkinimui (mėnesinė 1/2 bazinės socialinio draudimo pensijos dydžio išmoka kas mėnesį) bei daliniam studijų apmokėjimui (vieną kartą per semestrą 3,2 BSI dydžio išmoka).

2024 m. tai sudarė:

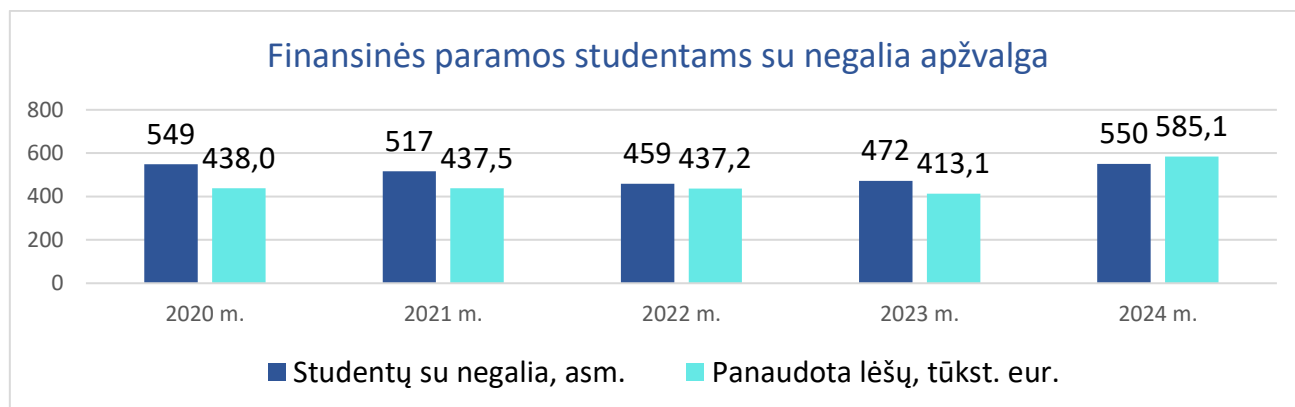
- o išmoka specialiesiems poreikiams tenkinti – 134,88 eurų kas mėnesį;
- o išmoka studijų išlaidoms iš dalies kompensuoti – 176,00 eurų per semestrą;

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 609 tūkst. eurų suma, panaudota 585,1 tūkst. eurų suma (panaudota 96,1 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

3 lentelė. Finansinės pagalbos priemonių lėšų panaudojimas ir pagalbą gavusių studentų su negalia skaičius 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	438,0	437,5	437,2	413,1	585,1
Pagalbą gavusių studentų su negalia skaičius, asmenys	549	517	459	472	550

2024 m. 192 studentams mokėtos tikslinės išmokos studijų išlaidoms iš dalies kompensuoti.

10 pav. Finansinės paramos 2020 – 2024 m. studentams su negalia apžvalga

Vertinimo kriterijai:

Finansinę pagalbą gavusių studentų su negalia skaičius – 2024 m. paramą gavo 550 studentų, kaip ir planuota.

Veikla: Organizuoti asmenų su negalia mobilumo mokymus

2024 m. vairavimo mokymo judėjimo negalią turintiems asmenims vairavimo mokyklose paslaugas teikė viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinktas paslaugų teikėjas – VšĮ „Valakupių reabilitacijos centras“. B kategorijos transporto priemonės vairavimo mokymus baigė ir iš pirmo karto galutines teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių galutines įskaitas gavo 12 asmenų, turinčių fizinę negalią.

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 18,0 tūkst. eurų suma, panaudota 18,0 tūkst. eurų suma (100 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

4 lentelė. Asmenų su negalia mobilumo mokymo lėšų panaudojimas ir dalyvavusių asmenų skaičius 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	12,6	18,5	13,8	21,8	18,0
Mokymus baigusiujų skaičius, asmenys	14	16	12	19	12

Siekiant didesnio dalyvių skaičiaus nuo 2024 m.:

- praplėsta tikslinė grupė (didesnis dalyvumo lygis);
- esant poreikiui, teikiamos funkcinio pajėgumo didinimo paslaugos, leidžiančios į mokymus įtraukti motyvuotus asmenis, kuriems trūksta fizinio pasirengimo (kineziterapeutų, ergoterapeutų paslaugų) pradėti praktinius vairavimo mokymus;
- įvertinus praėjusių metų rodiklius, sumažintas privalomai keliamas reikalavimas įtraukti tam tikrą procentą dalyvių, kurie gali vairuoti automobilį tik su rankinio valdymo įranga/sistema, taip sudarant sąlygas patekti didesniai skaičiui asmenų, kurie pagal savo judėjimo sutrikimų pobūdį atitinka tikslinę grupę, tačiau gali vairuoti automobilį su automatine pavarų dėže ir vairo priedais sutrikusiai griebimo funkcijai kompensuoti.

Vertinimo kriterijai:

Vairavimo mokymus baigė 12 judėjimo negalią turinčių asmenų. Planuota, kad 2024 metais vairavimo mokymus baigs 20 judėjimo negalią turinčių asmenų, esant neaktyviam tikslinės grupės dalyvavimui sumažintas finansavimas ir patikslintas planuojamas rodiklis iki 12 asmenų. Rezultatas įgyvendintas 100 proc.

Veikla: Atestuoti lietuvių gestų kalbos vertėjus

Jvykdyta lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacija. Atestacijoje dalyvavo 15 gestų kalbos vertėjų, iš kurių 13-ai vertėjų suteikta arba patvirtinta lietuvių gestų kalbos vyresniojo vertėjo kvalifikacinė kategorija.

Atestacijai buvo skirtas 1 tūkst. eurų, panaudota – 0,97 tūkst. eurų (panaudojimas 97 proc.).

Vertinimo kriterijai:

2024 m. vyko 1 lietuvių gestų kalbos vertėjų atestacija, kaip ir planuota.

Veikla: Šviesti visuomenę apie asmenų su negalia teisių apsaugą ir jos politikos įgyvendinimo priemones

Priemonei įgyvendinti skirta 90 tūkst. eurų, panaudota 89,9 tūkst. eurų (panaudojimas 99,99 proc.).

5 lentelė. Visuomenės švietimo ir informavimo priemonės įgyvendinimas 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	162,1	121,67	297,2	161	89,9
Įgyvendinta viešinio kampanijų, vnt.	8	6	9	6	4

Įgyvendintos 4 visuomenės švietimo ir informavimo kampanijos apie asmenų su negalia teisių apsaugą ir jos politikos įgyvendinimo priemones.

1. Suorganizuotas ir įgyvendintas šviečiamasis renginys apie smurto prevenciją prieš asmenis su negalia – „Smurtas prieš asmenis su negalia – kaip veikdami drauge galime sustiprinti apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje“, skirtas asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujantioms asociacijoms (40 dalyvių).

2. Organizuotas ir įgyvendintas atviros darbo rinkos procesą skatinančios šešėliavimo dienos „DUOday“ renginys, vykdytas šio renginio viešinimas. Surengtas 1 nuotolinis seminaras Marijampolės sav. „DUOday“ dalyviams (darbdavių atstovams) apie pasiruošimą priimti skirtingas negalias turinčius darbuotojus į organizacijas, darbo aplinkos ir darbo sąlygų pritaikymą. Sukurtas 1 vaizdo klipas apie „DUOday“ poveikį ir po šešėliavimo dienos įsidarbinusius žmones su negalia, transliuotas kino teatruose ir pasiekęs daugiau kaip 12 tūkst. kontaktų. Parengta 10 unikalių socialinių tinklų įrašų žmonių su negalia įdarbinimo atviroje darbo rinkoje temomis, kurie papildomai parengti lengvai skaitoma kalba. Parengtas ir naujienų portaluose (15 min., DELFI) publikuotas 1 unikalus straipsnis apie „DUOday“ įgyvendinimą. Į „DUOday“ įgyvendinimą įtraukti (apmokyti, konsultuoti ir parengti šešėliavimo dienai) daugiau nei 400 duetų, 30 darbdavių atstovų iš 19 Lietuvos miestų. Sukurti 3 vaizdo klipai apie „DUOday“ įgyvendinimą, pristatantys „DUOday“ duetus, jie buvo transliuojami 7 kino teatruose 5 Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje).

2024 m. Lietuvoje jau penktą kartą vyko „DUOday“ diena.

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS

AMBASADORIUS

**DUO
DAY**

Šią dieną įmonės bei organizacijos visoje šalyje kviečia žmones su negalia išbandyti naujas profesijas bei darbo vaidmenis, o kartais net tapti nauju kolega. Agentūroje ir jai pavaldžiose įstaigose įstaigose darbuosite net 17 „DUOday“ duetų! Agentūra jau antrus metus prisidėjo prie „DUOday“ iniciatyvos organizavimo ir įgyvendinimo!

3. Parengti ir publikuoti (portale lrytas.lt, žurnale „Savaitgalis“ ir „Lietuvos ryto“ socialiniuose tinkluose) 2 unikalūs straipsniai apie asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją šalies savivaldybėse ir negalios reformą (darbą vieno langelio principu, pagalbos planus asmenims su negalia, sudaromus po negalios vertinimo, konsultavimo liniją). Papildomai parengti straipsniai paskelbti „BNS spaudos centre“.

4. Parengta ir įgyvendinta visuomenės švietimo ir informavimo apie negaliai jautrios kalbos gaires kampanija, kurios tikslas – supažindinti visuomenę su negaliai jautrios kalbos gairėmis ir skatinti naudoti negaliai jautrią kalbą, taip mažinant stigmatizaciją ir didinant visuomenės sąmoningumą apie žmonių su negalia teises ir orumą. Įgyvendintos šios kampanijos priemonės:

- Visuomenės nuomonės apklausa – bendrovė „Norstat“ atliko reprezentatyvią visuomenės nuomonės apklausą kampanijos pradžioje ir pabaigoje. Pirmojoje apklausoje 37 proc. respondentų teigiamai atsakė į klausimą „Kaip manote, ar svarbu vartoti negaliai jautrius žodžius?“ Antrojoje apklausoje į šį klausimą „Taip“ atsakusių respondentų dalis išaugo 3 procentiniais punktais, iki 40 proc.
- Sukurta speciali interneto svetainė www.keiskplokstele.lt. Šioje svetainėje pateikta informacija apie negaliai jautrios kalbos gaires bei pačios gairės. Svarbiausia svetainės dalis – galimybė pasitikrinti, ar žodis, frazė ar didesnės apimties tekstas atitinka negaliai jautrios kalbos gaires. Viename langelyje

įrašius ar įkopijavus tekstą, kitame langelyje pateikiamos rekomendacijos, kaip keisti vieną ar kitą žodį (jeigu tokių žodžių yra). Svetainėje bet kuriuo metu galima papildyti ar pakoreguoti rekomenduojamus vartoti žodžius, ji veikia ir pasibaigus kampanijai.

- Kampanijos metu išplatinti keturi pranešimai žiniasklaidai: „Laikas keisti plokštelę: kas antras viešas žodis apie negalią – neįautrus arba žeidžiantis“, „Nežinote, kaip tinkamai kalbėti apie negalią? Pasinaudokite specialia svetaine“, „Norintiems, bet nežinantiems, kaip pagarbiai kalbėti apie negalią – trijų žingsnių planas“, „Žodyno pokyčiai: „neįgaliosius“ keičia „žmonės su negalia“. Visi pranešimai žiniasklaidai paskelbti ir www.keiskplokstele.lt „Naujienų“ skiltyje.

- Paskelbtas testas „Delfi“ interneto portale „Testas: patitink, ar tavo žodžiai neįskaudintų žmonių su negalia“ sudarė 10 klausimų. Skaitytojams, pasirinkus vieną iš trijų atsakymų variantų, pateikiamas paaiškinimas, kuris variantas ir kodėl yra teisingas, pateikiami papildomi patarimai dėl negaliai jautrios kalbos vartojimo.
- Paskelbtos penkios publikacijos „Delfi“ portale: „Mokyklos įkūrėja – apie vaikų požiūrį į žmogų su negalia: jie atsineša tai, ką girdi namuose“, „Žmonės su negalia prašo liautis juos vadinti invalidais ir baisiau: kas antras viešas žodis – skaudus“, „Prof. dr. Jonas Ruškus apie negalią: kaip terminų dvilypumo supratimas veda link pokyčių“, „Specialioji pedagogė S. Venckienė: „Neturėtume vaikų vadinti „autistikais“ – pirmiausia matykime žmogų, o ne diagnozę“, „Kaip kurti jautrią ir įtraukią darbo aplinką žmonėms su negalia: komunikacijos svarba ir tinkamų žodžių parinkimas – visa ko pagrindas“. Kartu prie straipsnių bei tituliniam portale puslapyje buvo skelbiami ir kampanijos baneriai.
- Socialinių tinklų „memų“ kampanija – Agentūros socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje paskelbti piešiniai, kuriuose ironiškai, su humoru, bet neįžeidžiant atkreipiamas dėmesys į negaliai jautrią kalbą. Piešinių autorė – Herta Burbė, turinti 35 tūkst. sekėjų. Paskelbti 8 piešiniai: „Nevartoti neįgalus“ (parodymų skaičius: 14.705), „Sergi plikumu“ (Autizmas – ne liga) (parodymų skaičius: 13.416), „Įkalintas kelnėse“ (nesakyti „Įkalintas vežimėlyje“) (parodymų skaičius: 15.051), „Nesakyk aklas kaip kurmis“ (parodymų skaičius: 11.402), „Liliputai ir nykštukai būna tik pasakose“ (parodymų skaičius: 12.992), „Netinka sakyti senatvinė demencija“ (parodymų skaičius: 15.871), „Ar jūs turite supergalių?“ (parodymų skaičius: 8.752), „Žodžiai žeidžia“ (parodymų skaičius: 23.415).

- Socialinių tinklų nuomonės lyderių istorijos. Dvi nuomonės lyderės – Ieva Mackevičienė (sekėjų skaičius – 222 tūkst.) ir Ineta Stasiulytė (sekėjų skaičius – 181 tūkst.) „Instagram“ tinkle paskelbė istorijų seriją apie negaliai jautrią kalbą.
- Radijo viktorina – spalio mėnesį (8 kartus) radijo stoties „Radiocentras“ eteryje vyko viktorina, kurios metu skambinančiajam pateikti klausimai apie negaliai jautrią kalbą bei trys atsakymų variantai. Viktorinos pabaigoje vedėjai paaiškino, kuris atsakymas ir kodėl yra teisingas.
- Mokymai žiniasklaidos priemonėms bei Žurnalistikos instituto studentams – įgyvendinti nuotoliniai mokymai LRT darbuotojams apie negaliai jautrią kalbą, kuriuose dalyvavo 10 žurnalistų. Taip pat įgyvendinti mokymai Žurnalistikos instituto studentams, kuriuose dalyvavo 39 dalyviai. Atsižvelgiant į jau įgyvendintų mokymų pasisekimą ir gerus atsiliepimus, buvo profesionaliai nufilmuoti I. Širvinskaitės vedami mokymai ir įkelti Agentūros Youtube platformoje.
- Informacinės medžiagos siuntimas – parengtas kreipimosi tekstas su rekomendacijomis dėl negaliai jautrios kalbos vartojimo. Kreipimasis išsiųstas daugiau nei 1000 įvairių įstaigų, organizacijų (pvz. Seimas, švietimo įstaigos, žiniasklaida, nevyriausybinės organizacijos, prekybos tinklai, muziejai, sveikatos įstaigos, valstybės įstaigos ir pan.).
- Reklama Vilniaus viešojo transporto ir Lietuvos poliklinikų ekranuose – spalio mėnesį Vilniaus viešojo transporto ekranuose buvo transliuojami du kampanijos skelbimai. Transliacijų dažnis – kas 12 minučių, trukmė – 10 sekundžių. Skelbimais atkreiptas dėmesys į nevertotinus žodžius bei pateikti siūlomi negaliai jautrūs žodžiai. Bendras klipų parodymas per visus ekranus per visą laikotarpį: 302.400, bendras keleivių kiekis per laikotarpį: 4.172.000. Lapkričio mėnesį analogiška reklama buvo rodoma gydymo įstaigų informaciniuose ekranuose. Reklama rodyta 161 ekrane įvairiuose Lietuvos miestuose esančiose gydymo įstaigose. Bendras parodymų skaičius – 434.700, kontaktų skaičius – 473.830.
- Komunikacija TV kanaluose, radijo laidose – interviu LRT laidoje „Labas rytas, Lietuva!“, interviu LNK televizijos Vidurdienio žiniose, interviu „LRT Klasika“ radijo laidoje „Pakeliui su klasika“, interviu „LRT Klasika“ radijo laidoje.
- Papildomai paskelbtos dvi publikacijos „Delfi“ portale.

Vertinimo kriterijai:

Įgyvendintų visuomenės švietimo ir informavimo apie asmenų su negalia teisių apsaugą priemonių skaičius. Įgyvendintos 4 planuotos visuomenės švietimo ir informavimo kampanijos.

Veikla: Mokėti 20 proc. BSI išmoką asmenims su negalia, auginantiems vaikus, komunalinėms paslaugoms, elektros energijos ar telefono išlaidoms apmokėti ar kurui įsigyti

Veikla įgyvendinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 193 „Dėl medicininio ir socialinio neįgaliųjų aptarnavimo bei materialinės padėties garantijų“ bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. A1-98 „Dėl išmokų neįgaliesiems mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Veiklos įgyvendinimui buvo patvirtinta 3 tūkst. eurų suma, panaudota 2,6 tūkst. eurų suma (86,7 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų). Šiai priemonei įgyvendinti skirtos lėšos pervedamos pagal savivaldybių paraiškas ir priklauso nuo paramos besikreipiančių išmokų gavėjų skaičiaus.

6 lentelė. 20 proc. BSI išmoka 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	2,2	2,6	2,6	2,7	2,6
Išmoką gavusių asmenų su negalia skaičius, asmenys	25	23	22	24	20
Išmoką mokėjusių savivaldybių skaičius	15	15	15	15	14

20 procentų BSI dydžio išmokos (2024 m. tai sudarė 11 eurų) mokamos socialiai remtiniams asmenims su negalia, auginantiems vaikus iki 18 metų (besimokančius bendrojo lavinimo mokykloje, profesinėje, aukštesniojoje mokykloje ar aukštojoje mokykloje dienine forma – iki 24 metų), už komunalines paslaugas, kurą, elektros energiją, telefoną.

Besikreipiančių paramos asmenų su negalia skaičius išlieka labai mažas, ir išmokos suma yra labai maža, lyginant su patiriamomis išmokos organizavimo, koordinavimo, stebėsenos ir kontrolės kaštais.

Vertinimo kriterijai:

2024 m. 20 proc. BSI dydžio išmokos buvo mokėtos 20 asmenų su negalia.

Planuota, kad 20 proc. BSI dydžio išmokos 2024 m. bus mokamos 15 asmenų su negalia. Daugiau, nei planuota asmenų su negalia, metų gale išreiškė poreikį gauti išmoką. Rezultatas įgyvendintas 133,33 proc.

Veikla: Finansuoti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją savivaldybėse

Įgyvendinant Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatas, 2024 m. buvo pasirašytos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto dotacijų, skirtų savivaldybių administracijoms, atliekančioms asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, sutartys su 60 savivaldybių.

2024 m. asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijai buvo skirta 995,2 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, panaudota – 926,7 eurų (panaudojimas – 93,1 proc.). Šios funkcijos vykdymui skiriama dotacija yra skirta darbuotojo (-ų), atliekančio (-ių) asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, darbo užmokesčiui ir administracinėms išlaidoms finansuoti.

Asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijos tikslas – koordinuoti asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriais Lietuva yra ratifikavusi ar kitaip prie jų prisijungusi, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje ir stiprinti valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos politikos srityje, bendradarbiavimą.

2024 m. asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcija buvo vykdoma 58 savivaldybėse iš 60. Funkcija nebuvo vykdoma Birštono ir Kupiškio savivaldybėse.

Vertinimo kriterijai:

2024 m. savivaldybių administracijų, gavusių VB dotacijas, skaičius (vienetais) – 60. VB dotacijos buvo paskirstytos visoms 60 savivaldybių (rezultatas įgyvendintas 100 proc.).

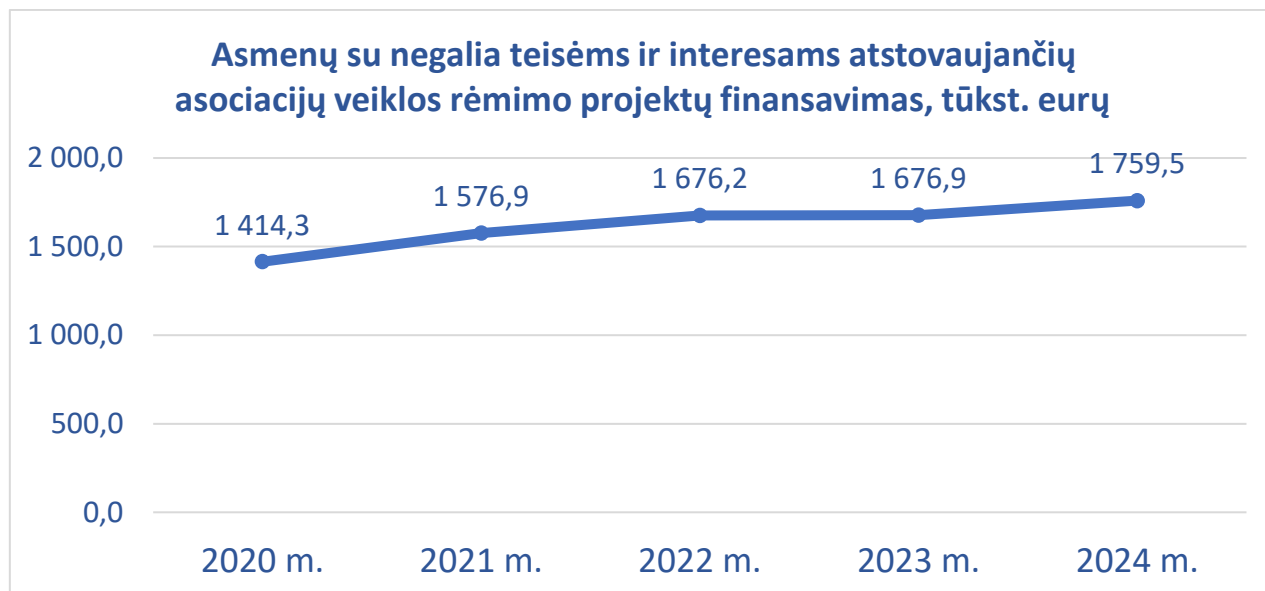

Veikla: Remti asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklą

2024 metų Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų paraiškų buvo rengiamos ir teikiamos vadovaujantis asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatais, patvirtintais Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. V-88 „Dėl Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatu patvirtinimo“ (e-tar.lt).

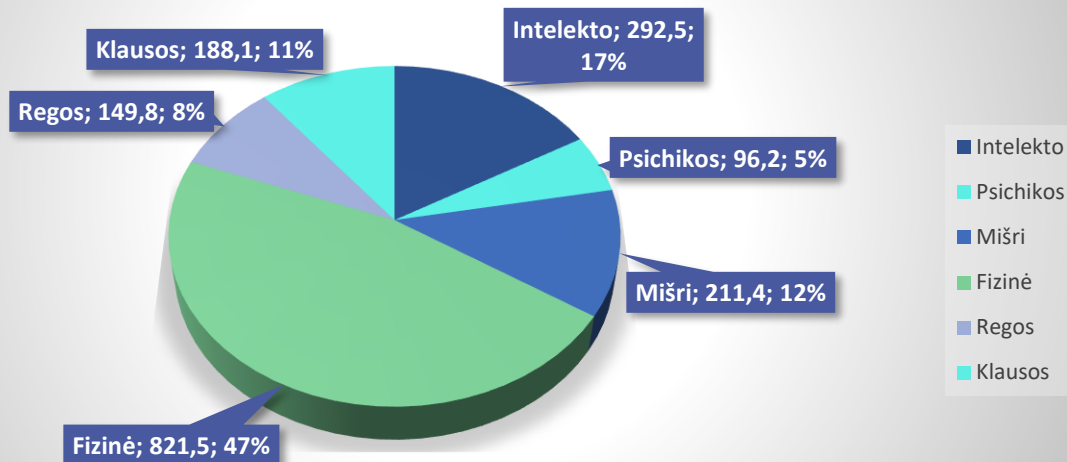
Agentūra organizavo asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų atrankos konkursą ir vykdė projektų įgyvendinimo stebėseną.

Konkurso tvarka atrinkti ir asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų, veikiančių nacionaliniu lygmeniu, įgyvendinti asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektai buvo finansuojami per Socialinių paslaugų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projektams įgyvendinti 2024 m. skirta 1765 tūkst. eurų, panaudota 1759,50 tūkst. eurų. Panaudota 99,69 proc.

11 pav. Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimas, tūkst. eurų.

Valstybės biudžeto lėšų paskirstymas pagal negalios pobūdį, tūkst. eurų

12 pav. Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimas 2024 m. pagal negalios pobūdį, tūkst. eurų.

7 lentelė. Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų lėšų panaudojimas ir naudą gavusių asmenų skaičius 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	1414,3	1576,9	1676,2	1676,9	1759,5
Ilgesnės trukmės renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius, asmenys	3821	3034	3316	3151	rodiklis nerenkamas
Bendras tiesioginę naudą gavusių asmenų skaičius, asmenys	34047	40885	*69584/49736	22766	34523

Finansuotos 26 konkurso tvarka atrinktos asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančios asociacijos, veikiančios nacionaliniu lygmeniu, įgyvendinančios Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektus. Įgyvendinant projektus remtos veiklos:

1. asmenų su negalia teisių gynimas:

- teiktos teisinės konsultacijos, asmenys su negalia atstovauti valstybės, savivaldybių institucijose bei įstaigose, valstybės, savivaldybių institucijų bei įstaigų darbo grupėse ir pan.;
- vykdyta švietėjiška veikla (paskaitos, kampanijos, akcijos, renginiai, įvairios priemonės, orientuotos į visuomenės ir viešąsias paslaugas teikiančių specialistų švietimą asmenų su negalia teisių klausimais), konferencijos, seminarai, mokymai ir kiti renginiai, susiję su asmenų su negalia teisių gynimu: suorganizuotos 259 švietėjiškos veiklos priemonės, orientuotos į visuomenės ir viešąsias paslaugas teikiančių specialistų švietimą asmenų su negalia teisių klausimais, kuriose dalyvavo 4580 asmenų, iš jų 480 asmenų su negalia, iš jų 13 vaikų su negalia; suorganizuoti 104 renginiai, susiję su asmenų su negalia teisių gynimu, kuriuose dalyvavo 11399 asmenys, iš jų 1071 asmuo su negalia, iš jų 65 vaikai su negalia;
- teikta metodinė pagalba asociacijų nariams (informavimas, konsultavimas, metodinės švietėjiškos pagalbos teikimas teisės aktų reikalavimų taikymo, teisės aktų pakeitimų, projektų rašymo, jų įgyvendinimo ir pan. klausimais);

- suorganizuota ir dalyvauta 48 tarptautiniuose renginiuose, kuriuose dalyvavo 241 asmuo, iš jų 37 asmenys su negalia. Remta organizacijų narystė 11 tarptautinių organizacijų;

2. prioritetinės veiklos:

- vykdyta prioritetinė smurto, neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos prieš asmenis su negalia prevencijos ir pagalbos nuo smurto, neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos nukentėjusiems asmenims su negalia veikla: teiktos teisinės konsultacijos, informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo paslaugos, vykdyti 70 mokymų ir kitų įvairių priemonių, skirtų kovoti su smurtu, neapykantos nusikaltimais ir neapykantos kalba prieš asmenis su negalia, šviesti išnaudojimo ir smurto atpažinimo, prevencijos ir šalinimo klausimais, didinti informuotumą ir sąmoningumą apie neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą, kuriuose dalyvavo 994 asmenys, iš jų 387 asmenys su negalia;
- vykdyta prioritetinė informacijos prieinamumo žmonėms su negalia skatinimo veikla: vykdytos 129 įvairios priemonės, orientuotos į informacijos prieinamumą (konferencijos, seminarai, mokymai ir kiti renginiai, susiję su negalią turintiems asmenims prieinama aplinka, galimybe gauti informaciją alternatyviais jos pateikimo formatais), kuriuose dalyvavo 3357 asmenys, iš jų 789 asmenys su negalia;
- vykdyta prioritetinė įtraukiojo ugdymo skatinimo veikla: organizuotos 73 įvairios priemonės, orientuotos į įtraukiojo ugdymo skatinimą (konsultacijos, viešinimas apie negalią turinčius vaikus bendrajame ugdyme, atstovavimas, tarpininkavimas ir pan.), mokymai ir kiti renginiai, susiję su įtraukiojo ugdymo skatinimu, kuriuose dalyvavo 2845 asmenys, iš jų 125 asmenys su negalia.

3. specialistų kvalifikacijos tobulinimas (tiesiogiai su asmenimis su negalia dirbančių specialistų kvalifikacijos tobulinimas; asociacijos, jos filialų, atstovybių ir (ar) vienijamų juridinių asmenų, partnerių darbuotojų, kitų asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų darbuotojų vadybos įgūdžių lavinimas): suorganizuota 17 specialistų kvalifikacijos tobulinimo renginių, kuriuose dalyvavo 322 specialistai, iš jų 144 asmenys su negalia;

4. asmenų su negalia savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas mokymuose, seminaruose, stovyklose:

- suorganizuota 17 savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo mokymų, seminarų, kuriuose dalyvavo 550 asmenų, iš jų 358 asmenys su negalia, iš jų 106 vaikai su negalia. Veikė cukriniu diabetu sergančiųjų mokykla (mokymai komplikacijų prevencijos, ligos valdymo klausimais), kurią lankė 523 asmenys, iš jų 130 asmenų su negalia, iš jų 11 vaikų su negalia;
- suorganizuotos 24 savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo stovyklos, kuriuose dalyvavo 809 asmenys, iš jų 573 asmenys su negalia, iš jų 61 vaikas su negalia;

5. aktyvaus poilsio renginių asmenims su negalia organizavimas ir dalyvavimas kitų organizuojamuose aktyvaus poilsio renginiuose:

- suorganizuota 20 aktyvaus poilsio renginių, kuriuose dalyvavo 25100 asmenų, iš jų 1222 asmenys su negalia, iš jų 341 vaikas su negalia;
- dalyvauta 6 kitų organizuojuose aktyvaus poilsio renginiuose, kuriuose dalyvavo 142 asmenys, iš jų 70 asmenų su negalia, iš jų 10 vaikų su negalia;

6. kultūros renginių asmenims su negalia organizavimas ir dalyvavimas kitų organizuojamuose kultūros renginiuose:

- suorganizuoti 35 kultūros renginiai asmenims su negalia, kuriuose dalyvavo 3497 asmenys, iš jų 2165 asmenys su negalia, iš jų 199 vaikai su negalia;
- dalyvauta 1 kitų organizuojuose aktyvaus poilsio renginyje, kuriame dalyvavo 20 asmenų, iš jų 10 asmenys su negalia;

7. periodinių leidinių, susijusių su asmenų su negalia socialine įtrauktimi ir lygių galimybių sudarymu, leidybos reginčiųjų raštu, Brailio raštu, elektroninius, garsiniu formatu, įskaitant ir QR kodus, kuriais pateikiama informacija lietuvių gestų kalba: leisti 9 asmenų su negalia socialiniam švietimui ir informavimui skirti periodiniai leidiniai;

8. ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo veikla, teikiant šias paslaugas: asmens, turinčio negalios požymių, ir (ar) jo šeimos narių informavimas (konsultavimas); emocinė ir (ar) psichologinė pagalba; atstovavimas:

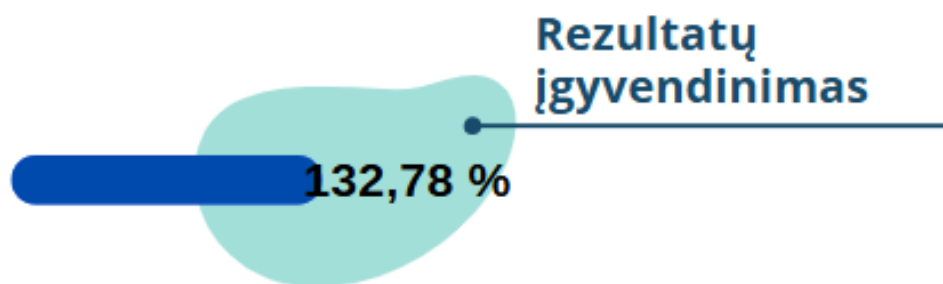
- suteiktos 1427 asmens, turinčio negalios požymių, ir (ar) jo šeimos narių informavimo (konsultavimo) paslaugos 552 asmenims;
- suteiktos 642 emocinės ir (ar) psichologinės pagalbos paslaugos 368 asmenims;
- 467 atstovavimo paslaugos 154 asmenims.

8 lentelė. Ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo veiklų pasiskirstymas pagal negalios pobūdį.

Negalios pobūdis	informavimas (konsultavimas)		emocinė ir (ar) psichologinė pagalba		konsultavimas		Skirta lėšų (Eur)
	suteikta paslaugų (vnt.)	paslaugas gavusių asmenų skaičius (asm.)	suteikta paslaugų (vnt.)	paslaugas gavusių asmenų skaičius (asm.)	suteikta paslaugų (vnt.)	paslaugas gavusių asmenų skaičius (asm.)	
Intelekto	348	235	113	90	110	50	32272
Fizinė	243	90	160	90	3	2	16304
Regos	101	40	90	39	10	8	8312
Klausos	27	30	18	30	12	24	5393
Psichosocialinė	141	47	94	47	0	0	5786
Ligų sukelta	567	110	167	72	332	70	16908

Vertinimo kriterijai:

Igyvendinant projektus tiesioginę naudą gavusių asmenų skaičius. Planuotas – 23000 asmenų, 2024 m. dalyvavo 34523 asmenys. Rezultatas 132,78 proc.

Priemonė 09-003-02-02-13(TP):

„Sudaryti sąlygas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (įskaitant Lietuvių gestų kalbos vertimo centrą ir Techninės pagalbos priemonių centrą)“

Užtikrinta Agentūros ir jos teritorinių skyrių veikla ir jos koordinavimas.

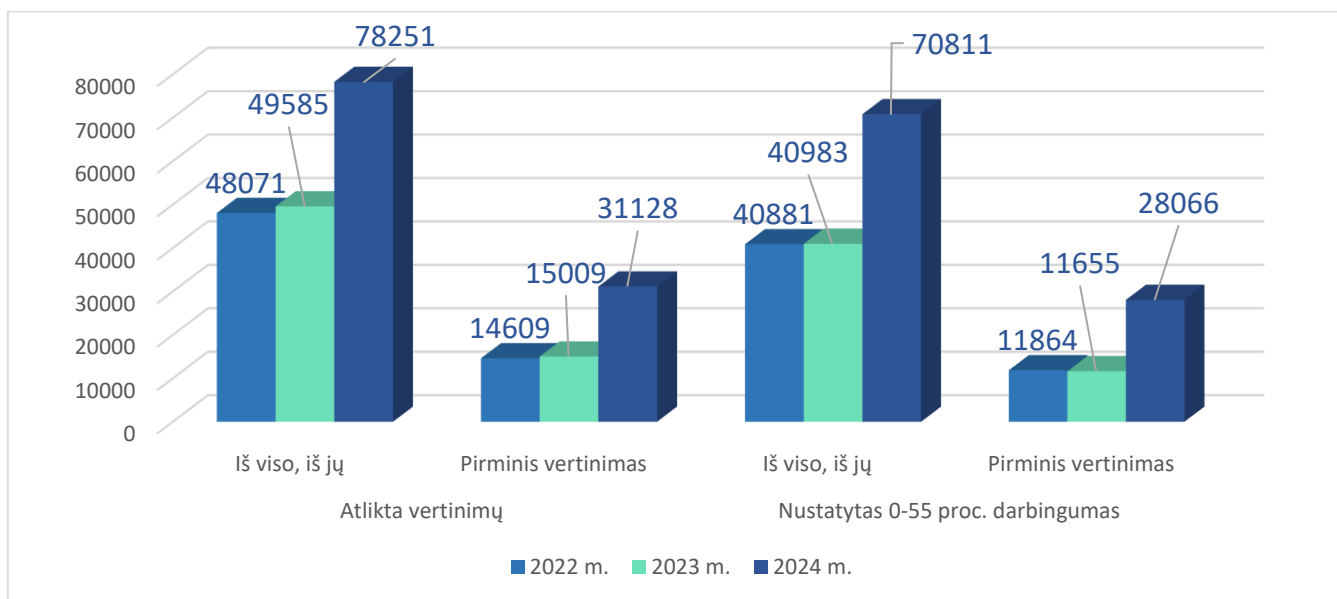
Agentūros priimti sprendimai:

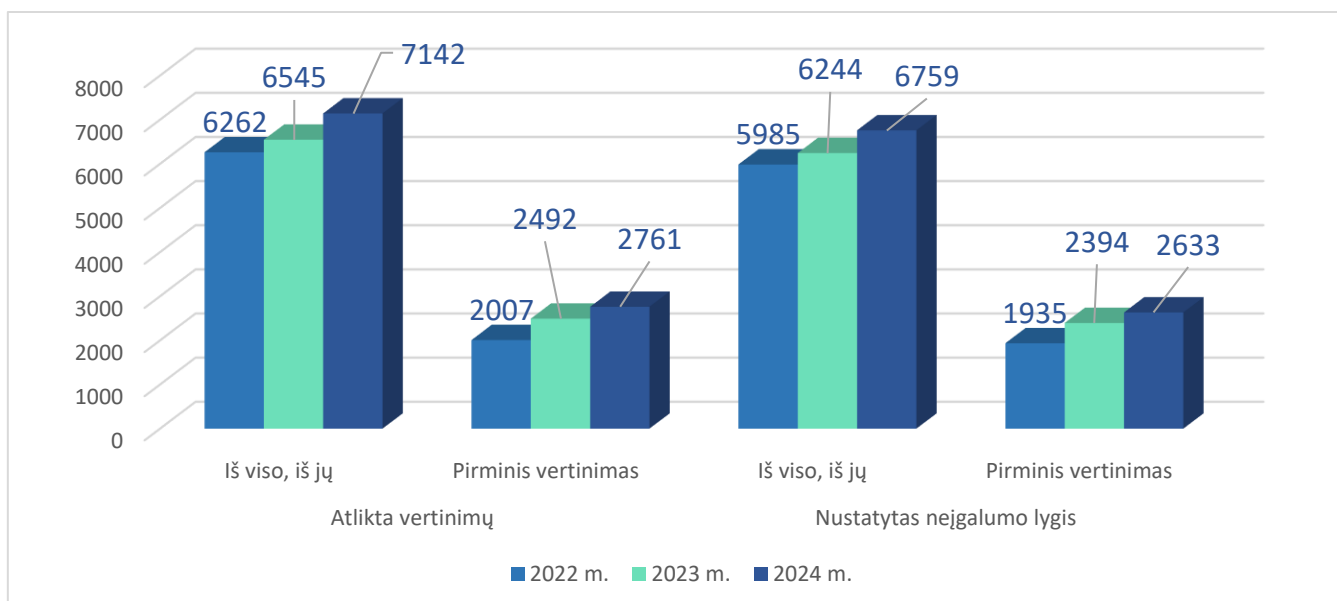
9 lentelė. Atliktų vertinimų skaičius 2022-2024 metais

Vertinimų skaičius	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Iš viso vertinimų, iš jų:	146 710	157 465	242 675
dėl dalyvumo lygio	48 071	49 858	79 537
dėl neįgalumo lygio	6 545	7 142	7 115
dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos ir lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio	91 445	99 809	67 743
dėl specialiųjų poreikių lygių prilyginimo dalyvumo lygiui			9 549
dėl darbingumo lygio prilyginimo dalyvumo lygiui			15 584
dėl pagalbos koordinavimo poreikio			9 450
dėl techninės pagalbos priemonių			3 321
dėl kitų priežasčių	649	656	-
Dėl dalyvumo lygio, susijusio su nelaimingais atsitikimais darbe			490

Dėl dalyvumo lygio, susijusio su profesinių ligų padariniais			346
dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelių	12 524	14 372	49 261
dėl profesinės reabilitacijos poreikio	373	382	106
dėl specialiųjų poreikių lygio	33 985	33 435	-
dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo	36	114	117
dėl darbo asistento pagalbos poreikio		202	56

13 pav. Dalyvumo lygio 2022–2024 m. vertinimo rezultatai.

14 pav. 2022–2024 m. neįgalumo lygio vertinimo rezultatai.

Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių (toliau – IPTIK poreikis) vertinimas 2024 m. buvo atliktas 66 147 asmenims.

Vertinimo metu IPTIK poreikiai 2024 m. buvo nustatyti 46 603 asmenims. Vertinant pirmą kartą, IPTIK poreikiai 2024 m. nustatyti 18 858 asmenims. Pakartotinai vertinant, IPTIK poreikiai 2024 m. nustatyti 27 696 asmenims.

Stebėti ir kontroliuoti Agentūros teritorinių skyrių priimti sprendimai.

2024 m. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius (toliau – SKS) atlikto pakartotinių vertinimų (pagal gautus skundus ir periodinės kontrolės vertinimus) skaičius sudarė 4,99 proc. Agentūros teritorinių skyrių (toliau – TS) aptarnautų asmenų skaičiaus.

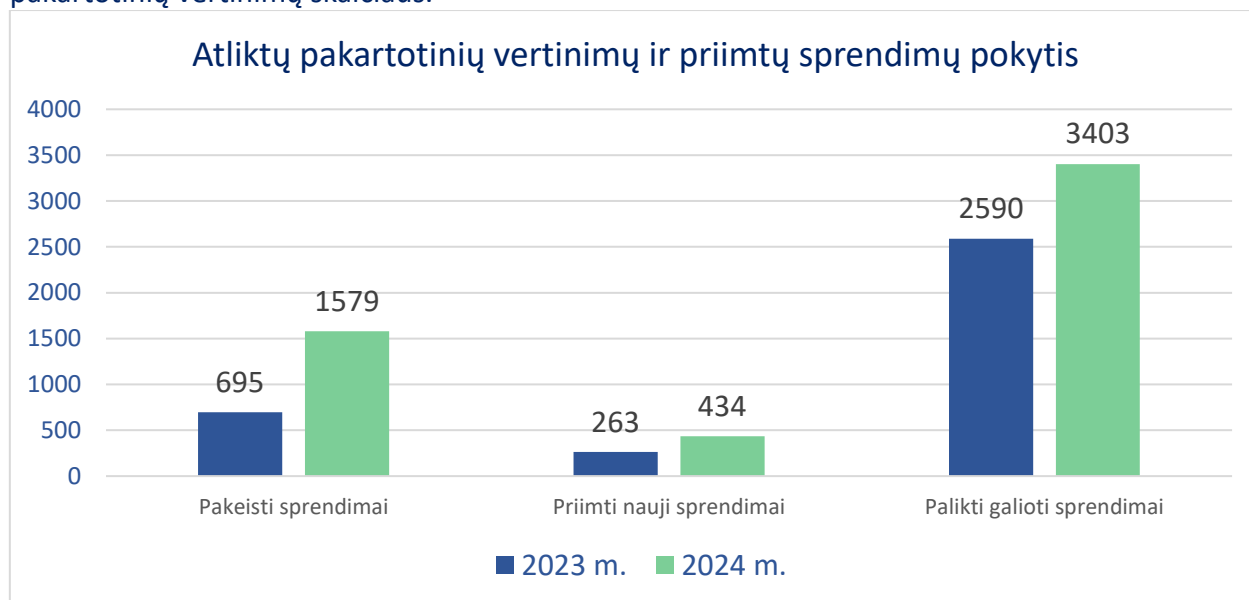
TS aptarnautų asmenų skaičius 2024 m. – 122 003 asmenys, iš jų atlikta pakartotinių vertinimų – 5 416 TS priimtų sprendimų. Iš SKS atliktų pakartotinių vertinimų pakeisti 1 579 sprendimai ir priimti 434 nauji

sprendimai.

Per 2024 m. laikotarpį pakeistų sprendimų skaičius sudarė 29,15 proc. nuo atliktų pakartotinių vertinimų skaičiaus.

2024 m. SKS išnagrinėjo 5 416 gautų skundų ir atliko pakartotinius vertinimus (tai sudarė 4,4 proc. TS aptarnautų asmenų skaičiaus), iš jų – 95 išmokas mokančių institucijų skundai ir 5 321 asmenų skundai. Atliko 668 pakartotinius vertinimus pagal kontrolės procedūras: 555 – pagal periodinės planinės kontrolės procedūrą ir 113 – pagal neplaninės kontrolės procedūrą.

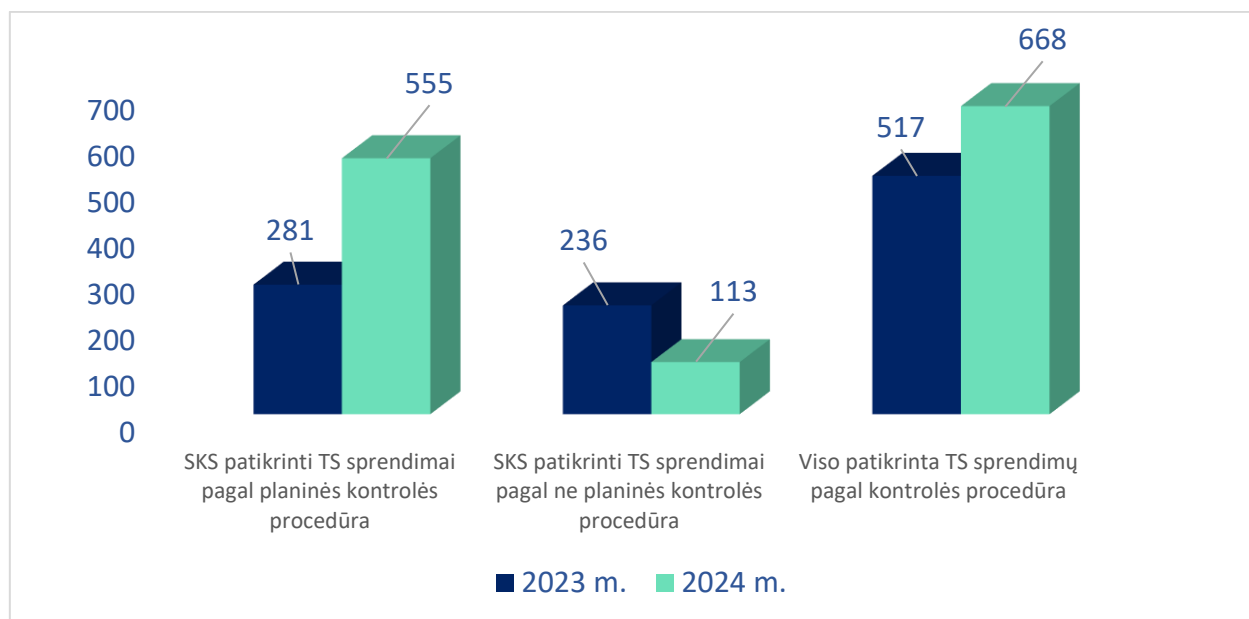
Atliktų pakartotinių vertinimų pagal kontrolės procedūras skaičius sudarė 12,33 proc. visų SKS atliktų pakartotinių vertinimų skaičiaus.

15 pav. 2023 m. ir 2024 m. SKS atliktų pakartotinių vertinimų ir priimtų sprendimų pokytis

10 lentelė. 2023 m. ir 2024 m. atliktų pakartotinių vertinimų rezultatai pagal VSDF VS gautus skundus

	Išmokas mokančių institucijų skundai		Asmenų skundai		Visi skundai	
	2023 m.	2024 m.	2023 m.	2024 m.	2023 m.	2024 m.
Išnagrinėti skundai	144	95	3 412	5 321	3 556	5 416
Pakeisti / priimti nauji sprendimai	80	50	615	1963	958	2013
	55,56%	51,02%	18,02%	36,89%	26,94%	37,17%

16 pav. 2023 m. ir 2024 m. SKS atliktų pakartotinių vertinimų pagal kontrolės procedūras skaičius

Teikta metodinė pagalba ASPĮ gydytojams dėl siuntimų ir savivaldybėms dėl klausimynų pildymo.

Nacionalinio bendradarbiavimo platformoje pristatyti reikalavimai siuntimų į Agentūrą pildymui ir negalios nustatymo modelio pokyčiai;

Parengta individualios pagalbos poreikio klausimyno suaugusiems asmenims ir vaikams pildymo atsižvelgiant į skirtingus asmens funkcinis sutrikimus metodinė medžiaga, kuri įkelta į interneto svetainę <https://anta.lrv.lt/lt/informacija-savivaldybems/>. Vykdytas nuolatinis metodinis darbas teikiant informaciją telefonu ir el. paštu.

Suorganizuota 11 susitikimų su savivaldybėmis ir teikta metodinė pagalba dėl klausimynų pildymo bei pagalbos koordinavimo įgyvendinimo.

Organizuoti mokymai Agentūros ir savivaldybių darbuotojams, dalyvaujantiems klausimynų pildymo ir pagalbos koordinavimo įgyvendinimo procese.

Agentūros ir pavadžių įstaigų antikorupcinės aplinkos kūrimas ir skaidrumo kultūros stiprinimas.

Viena iš pagrindinių Agentūros vertybių – veiklos viešumas, skaidrumas ir visų priimamų sprendimų nešališkumas ir teisingumas. Siekdama užtikrinti savo veiklos viešumą ir didinti visuomenės pasitikėjimą, Agentūra nuolat viešina su korupcijos prevencija susijusią informaciją.

Agentūros interneto svetainės srityje „Korupcijos prevencija“ paskelbtas Agentūros pareigybių, į kurias skiriant asmenį prašoma Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti informaciją pagal Korupcijos prevencijos įstatymą, sąrašas Agentūros ir jos valdymo sričiai priskirtų įstaigų pareigybių, kurias einantis asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas, Agentūros ir valdymo sričiai priskirtų įstaigų korupcijos prevencijos 2024–2026 m. veiksmų planas, pagrindiniai korupcijos prevencijos teisės aktai, aktuali informacija apie pranešėjų apsaugą, pasitikėjimo telefono numeris, kuriuo galima pranešti apie galimus korupcijos atvejus.

Agentūros teritorinių skyrių informaciniuose stenduose ir ant darbuotojų kabinetų durų pateikta informacija, raginanti nepirkti negalios, ir plakatai, informuojantys, kad Agentūroje galioja Nulinė dovanų politika. Antikorupcinė informacija skleidžiama socialiniuose tinkluose ir leidžiamas Agentūros Prevencijos skyriaus naujienlaiškis „Skaidriai kartu“ platinamas el. paštu Agentūros partneriams, asmens sveikatos priežiūros įstaigoms ir NVO, kurios savo ruožtu dalinasi informacija su savo organizacijų nariais ir klientais.

Agentūra 2024 metais aktyviai dalyvavo „Skaidrumo akademijos“ veikloje. „Skaidrumo akademija“ yra Prezidento inicijuotas projektas, kurį koordinuoja Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), šiuo

projektu siekiama į antikorupcinės aplinkos kūrimą įtraukti daugiau subjektų, paskatinti viešojo sektoriaus organizacijose diegti korupcijos prevencijos priemones ir joms teikti nuolatinę metodinę pagalbą.

Agentūra gavo „Skaidrumo akademijos“ baigimo sertifikatą ir 2024 m. tapusi „Skaidrumo akademijos“ ekspertų komandos dalyve didžiuojasi, jog ekspertų komandoje šalies labai darbuosis ir Agentūros atstovas.

Atliktas 2024 m. Agentūros ir pavaldžių įstaigų atsparumo korupcijai lygio nustatymo tyrimas.

Agentūros kasmetinio vertinimo metu nustatytas bendrasis Agentūros atsparumo korupcijai lygis – 0,77.

Atliktas Agentūros darbuotojų atsparumo korupcijai (tolerancijos korupcijai) vertinimas, kurio metu nustatytas darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksas – 0,72.

Organizuotas kontaktų centro sukūrimas ir užtikrintas jo funkcionalumas.

Siekiant užtikrinti kokybiškesnį klientų aptarnavimą, nuo 2024 m. kovo 21 d. įsteigta Konsultavimo linija ir klientai aptarnaujami naujuoju telefono numeriu.

Teikiamos konsultacijos negalios nustatymo, individualios pagalbos, prieinamumo ir socialinio dalyvumo priemonių klausimais. Iki 2024 m. gruodžio 31 d. Konsultavimo linijos specialistai suteikė 46514 konsultacijų telefonu ir pateikė atsakymus į 3030 užklausų, gautų elektroniniu paštu.

+370 5 230 30 60

aptarnavimas@anta.lt

Užtikrintos kibernetinio saugumo pratybos.

Siekiant stiprinti Agentūros darbuotojų kibernetinio saugumo įgūdžius, šiemet Agentūra dalyvavo Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie KAM (toliau – NKSC) organizuojamose 2024 metų imitacinių socialinės inžinerijos pratybose „PhishEx, 2024 m.

Buvo vykdomos trys šių pratybų kampanijos:

II ketvirčio kampanija buvo vykdoma birželio 3–6 dienomis.

III ketvirčio – rugpjūčio 26–30 dienomis.

IV ketvirčio – lapkričio 25–29 dienomis.

Pratybų tikslas buvo patikrinti organizacijų, valdančių ir tvarkančių valstybinius informacinius išteklius ir ypatingos svarbos informacinę infrastruktūrą, darbuotojų atsparumą socialinės inžinerijos principais paremtoms sukčiavimo atakoms (angl. phishing).

Plėtojant tarpinstitucinį bendradarbiavimą bei siekiant užtikrinti automatinius duomenų mainus tarp Agentūros informacinės sistemos (toliau – ANTA IS) ir kitų įstaigų informacinių sistemų ir (arba) registru, pasirašytos / atnaujintos duomenų mainų sutartys bei įgyvendinti / pradėti įgyvendinti techniniai duomenų mainų sprendimai.

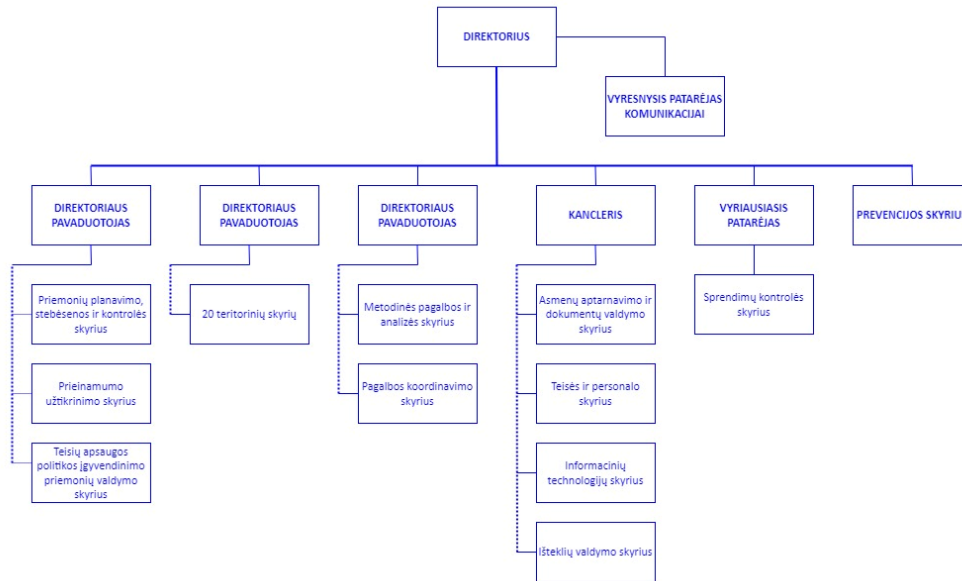
Siekiant, kad ANTA IS atitiktų teisės aktus, reglamentuojančius pagrindinę Agentūros veiklą ir ANTA IS naudotojų (tiek vidinių, tiek išorinių) poreikius, 2024 m. atlikti ANTA IS tobulinimo darbai.

Siuntimų į socialines globos įstaigas išrašymas ir eilių administravimas

Išrašyti 684 siuntimai į socialines globos įstaigas (registruotos ir sudarytos eilės, rengti siuntimai ir siuntimų pratęsimai, vykdytas asmenų konsultavimas).

Žmogiškieji ištekliai.

2024 m. spalio 25 d. Agentūra patvirtino naują administracijos struktūrą. Agentūrą 2024 metais sudarė 11 administracijos skyrių ir 20 teritorinių skyrių.

17 pav. Agentūros struktūra

Siekiant optimizuoti Agentūros valdymą ir efektyviai paskirstyti žmogiškuosius išteklius, nuolat peržiūrimas pareigybių sąrašas. 2024 metais buvo parengti ir patvirtinti penki struktūriniai pakeitimai, kurių tikslas – užtikrinti racionalų resursų paskirstymą, efektyvinti sprendimų priėmimo procesus bei stiprinti Agentūros veiklos strategiją, siekiant ilgalaikių tikslų.

Per 2024-uosius metus darbuotojų skaičius ženkliai išaugo – 47,4%, pasiekdamas 426 darbuotojų skaičių. Tokį spartų augimą lėmė 2024-04-16 pradėtas vykdyti Projektas Nr. 07-018-P-0001 „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“. Projekto įgyvendinimo metu per 2024 metus buvo įsteigta 70 naujų pareigybių ir įdarbinti 77 darbuotojai.

Siekiant įvertinti Agentūros darbuotojų karjeros planavimo ir valdymo situaciją, 2024 metais visiems darbuotojams buvo pateikta Karjeros planavimo anketa. Pateiktų klausimų analizė buvo orientuota į darbuotojų pritraukimą, išlaikymą, kompetencijų stiprinimą, vidinės karjeros skatinimą bei strategines priemones, užtikrinančias tvarų ir efektyvų personalo valdymą.

Siekiant įvertinti Agentūros personalo strateginių poreikių įgyvendinimą, struktūrinių padalinių vadovai buvo paprašyti pateikti 2025 metų personalo poreikio duomenis, atsižvelgiant į padalinio veiklos apimtį, darbuotojų kaitą bei strateginius Agentūros tikslus. Apibendrinus gautus duomenis, pasiektas rezultatas:

- identifiкуotas personalo poreikis kiekviename struktūriniame padalinyje;
- pagrindiniai veiksniai, lėmę poreikį (pvz., darbuotojų kaitos priežastys, nauji veiklos iššūkiai);
- numatyti personalo poreikio sprendimo būdai ir jų įgyvendinimo terminai.

Ši analizė leidžia kryptingai planuoti žmogiškuosius išteklius, užtikrinti organizacijos stabilumą ir efektyvų veiklos tęstinumą.

Siekiant įvertinti Agentūros darbuotojų požiūrį į darbo aplinką, tarpusavio santykius, emocinę gerovę ir darbo sąlygas, darbuotojams buvo pateikta Mikroklimato apklausos anketa.

Atliktos Karjeros planavimo ir Mikroklimato apklausos analizės tapo pagrindu rengiant Žmogiškųjų išteklių kaitos mažinimo planą 2025 metams, siekiant stiprinti darbuotojų įsitraukimą, gerinti darbo sąlygas ir skatinti organizacinę darną.

Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas.

Kvalifikacijos tobulinimo tikslas – lavinti Agentūros darbuotojų praktinio darbo įgūdžius ir kompetencijas, supažindinti darbuotojus su aktualiomis naujienomis, užtikrinti įgytų žinių, vertybių ir

įgūdžių integraciją atliekant pavestas funkcijas, vienodinti darbo praktiką, paskatinti dirbančiuosius įsitraukti į Agentūros veiklos tobulinimą ir skatinti darbuotojus įgyti ir plėtoti savo kompetencijas, siekiant užtikrinti aukštą negalios nustatymo ir kitų funkcijų vykdymo kokybę.

2024 m. kovo mėnesį parengti ir patvirtinti Agentūros darbuotojų metiniai mokymų planai, kurie buvo įgyvendinti 100 proc. Buvo suorganizuoti mokymai, seminarai, konferencijos, kuriuose sudalyvavo 356 darbuotojai (89 valstybės tarnautojų ir 267 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis).

Siekiant užtikrinti efektyvų negalios vertinimo paslaugų teikimą besikreipiantiems asmenims ir skiriant ypatingą dėmesį vertintojų specialiesiems-profesiniams mokymams, organizuoti specialieji-profesiniai mokymai:

- Aktualūs kardiologijos klausimai, širdies ligos ir jų įtaka dalyvumo lygio vertinimui;
- Individualios pagalbos poreikio klausimyno pildymo skirtingus funkcinis sutrikimus turintiems asmenims;
- Atvejo vadybos forumas.

Siekiant skatinti antikorpucinį požiūrį ir stiprinti atsparumą korupcijai organizuoti vidiniai antikorpuciniai mokymai „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupcijos rizikos viešuosiuose pirkimuose.“

Agentūroje skiriamas didelis dėmesys klientų aptarnavimo kokybei, todėl darbuotojai turi nuolat tobulinti savo bendravimo su klientais įgūdžius, mokėti atpažinti ir įvertinti faktorius, lemiančius bendravimą su klientais, gebėti numatyti kito elgesį ir planuoti savąjį, priimant motyvuotus sprendimus, siekiant norimų tikslų, pasirinkti efektyvius konfliktų sprendimo būdus. Agentūros klientų aptarnaujantiems darbuotojams ir skambučių centro darbuotojams buvo organizuoti mokymai:

- Efektyvus asmenų aptarnavimas, sudėtingų aptarnavimo situacijų ir konfliktų valdymas;
- Klientų patirties gerinimas aptarnaujant telefonu.

Siekiant atnaujinti arba įgyti naujų vadovavimo įgūdžių, stiprinti darbo su žmonėmis kompetencijas, struktūrinių padalinių vadovams buvo organizuoti mokymai:

- Praktinė lyderystė;
- Komandinio darbo stiprinimo mokymuose „Džiaugsmas darbe“.

Dirbtinio intelekto (DI) technologijos jau dabar atveria naujas galimybes viešajam sektoriui – padeda tobulinti paslaugas, optimizuoti procesus ir priimti geresnius sprendimus. Organizuotas seminaras „Dirbtinio intelekto ABC viešajame sektoriuje: žingsnis po žingsnio pradedantiesiems“ suteikė darbuotojams galimybę įgyti svarbiausių žinių ir įgūdžių, reikalingų efektyviai pritaikyti DI savo veikloje. Savo kvalifikaciją pagal aktualias sritis taip pat kėlė teisininkai, dokumentų valdymo, viešųjų pirkimų ir kiti specialistai.

Viešieji pirkimai.

11 lentelė. 2024 m. Agentūroje atliktų viešųjų pirkimų skaičius ir vertė eurais

	Pirkimų skaičius	Pirkimų vertė (Eur)
Iš viso atlikta pirkimų	233	3 100 498,82
Mažos vertės pirkimai, iš jų:	225	2 081 512,31
Pagal žodines sutartis	138	99 061,16
Pagal sutartis raštu prekėms įsigyti	4	23 411,49
Pagal sutartis raštu paslaugoms įsigyti	49	834 106,66
Per CPO	34	1 124 933,00

Atlikti 95 pirkimai, kuriems taikomi aplinkosauginiai (žalieji) reikalavimai už 3 001 437,66 Eur.

Priemonių stebėseną.

Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną	plėtros programų stebėseną	dalyvaujama rengiant JT asmenų su negalia teisių konvencijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas
--	----------------------------	---

Priemonių kontrolė.

2024 m. atlikti 93 Agentūros finansuojamų priemonių ir projektų patikrinimai (savivaldybėse, aukštosiose mokyklose, NVO)	Atlikta 71 pritaikyto asmenims su negalia vežti automobilio, perduoto nevyriausybinėms organizacijoms, inventorizacija
--	--

Įgyvendinant projektą „Geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybės pasitelkiant informacines technologijas“ Nr. 02-015-P-0001 vykdomos veiklos:

- IT sprendimo, skirto geresnėms kurčiųjų komunikacijos galimybėms užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis;
- IT sprendimo, skirto aklyjų prieigai prie informacijos užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis;
- Metodinių rekomendacijų IT sprendimų geresnėms kurčiųjų ir aklyjų komunikacijos galimybėms naudojantis viešosiomis paslaugomis, kūrimui ir diegimui, parengimas;
- Techninių pagalbos priemonių negalią turintiems asmenims įsigijimas;
- Techninės įrangos IT sprendimų įdiegimui ir palaikymui įsigijimas;
- Reformos įgyvendinimo komunikacija ir viešinimas.

2024 m. jau sukurtos programėlės:

Mobilioji programėlė kurtiesiems

Mobilioji programėlė akliesiems

2024 m. buvo įsigyta programinė įranga, verčianti balsą į tekstą, ją pradėta dalinti asmenims.

Koordinuota Lietuvių gestų kalbos vertimo centro (toliau – LGKVC) veikla.

Bendras visų suteiktų lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugų (įskaitant ir nuotolines paslaugas) skaičius – 72307

Teksto vertimo į gestų kalbą darant vaizdo įrašą paslaugų skaičius – 444

12 lentelė. Suteiktos lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugos: kontaktinės, nuotolinės, vaizdo įrašai.

Vertimo paslaugos	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Kontaktinės	18 204	18627	16766
Nuotolinės	57374	55894	55541
Vaizdo įrašu			444
Viso	75578	74521	72751

Unikalių asmenų (fizinį), gavusių lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugas, skaičius – 1993

Unikalių asmenų (juridinių), gavusių lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugas, skaičius – 302

13 lentelė. Paslaugos gavėjų skaičius: fiziniai ir juridiniai klientai.

Paslaugos gavėjai	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Fiziniai	2 331	2054	1905
Karo pabėgėliai ukrainiečiai	61	62	88
Juridiniai	111	159	302
Viso	2503	2275	2295

Lietuvių gestų kalbos vertėjų, teikiančių lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugas, skaičius – 113,75

Per 2024 m. LGKVC visuose teritoriniuose skyriuose įdiegtas skaitmeninis gestų kalbos vertimo paslaugų užsakymo ir administravimo modulis, kuris įgalino užsakymų koordinatorius skirstyti vertimo užsakymus, vertėjai fiksuoja paslaugų atlikimą skaitmeniniu būdu, sistema leidžia analizuoti paslaugas įvairiais pjūviais.

Siekiant didinti paslaugos užsakymo prieinamumą įstaiga dalyvauja diegiant lietuvių gestų kalbos paslaugos užsakymo formą SPIS sistemoje.

Koordinuota Techninės pagalbos priemonių centro (toliau – TPPC) veikla.

TPPC veiklai buvo skirta buvo skirta 1379,0 tūkst. eurų suma, panaudota 1348,8 tūkst. eurų suma. Panaudota 97,8 proc. priemonei patvirtintų lėšų. 1317,9 tūkst. eurų skirta iš valstybės biudžeto lėšų, 30,9 tūkst. eurų iš asmenų surinktų pajamų įmokų lėšų. Didžiausia dalis skirtų lėšų – 75,7 proc., skirta darbuotojų darbo užmokesčio mokėjimui.

Siekiant TPPC veiklos kokybės gerinimo ir veiklos efektyvumo atnaujinti 8 vidiniai veiklos procesai.

Kaip partneris TPPC dalyvavo:

Projekte Nr. 02-015-P-0001 „Geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybės pasitelkiant informacines technologijas“, kurį įgyvendina Agentūra;

Projekte Nr. 02-088-P-0001 „Socialinių paslaugų prieinamumo didinimas“ kurį įgyvendina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Įgyvendino projektą Nr. 03-002-J-0001-J11-00063 „Juridinių asmenų privačių elektromobilių įkrovimo priėgų įrengimas darbovietėse“.

Asmenų, aprūpintų techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl techninės pagalbos priemonių, proc. – 93,11 proc.

Aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis vidutinė trukmė, kalendorinėmis dienomis – 2,757

Mobilios komandos, skirtos aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis – 546 paslaugos gavėjai, aprūpinti 789 TPP

Atstovauta valstybei, įgyvendinant valstybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės turtines ir neturtines teises viešojoje įstaigoje Valakupių reabilitacijos centre (toliau – VRC).

Valakupių reabilitacijos centro veikla:

Reabilitacijos paslaugos:

Medicininė reabilitacija

Bendruomeninės paslaugos:

Socialinės dirbtuvės;

Įdarbinimas su pagalba;

Pagalba priimant sprendimus;

Profesinė reabilitacija.

Socialinės paslaugos:

Socialinių įgūdžių ugdyimas ir palaikymas (dienos centras);

Socialinės priežiūra (pagalbos namuose);

Mobilioji socialinė pagalba.

Specialistų mokymai:

Mokymai pagal Socialinių paslaugų priežiūros departamento patvirtintas programas;

Socialinių paslaugų darbuotojų profesinių kompetencijų tobulinimas;

Kiti mokymai.

Priemonė „09-005 Neįgaliesiems tinkama aplinka“

Priemonės „09-005 Neįgaliesiems tinkama aplinka“ pavestoms įgyvendinti 6 priemonėms iš valstybės biudžeto buvo skirta 11748,0 tūkst. eurų suma, panaudota 11352,2 tūkst. eurų suma. Panaudota 96,6 proc. programos priemonėms įgyvendinti patvirtintų lėšų. 18,6 tūkst. eurų suma skirta iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų pagalbos priemonėms dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje. Panaudota 100 proc. skirtų lėšų.

Priemonė 09-005-02-06-01(PP):

„Užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą asmenims su negalia“

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 268,0 tūkst. eurų suma, panaudota 229,0 tūkst. eurų suma (panaudota 85,4 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

Organizuoti ir įgyvendinti fizinės infrastruktūros prieinamumo užtikrinimo ir (arba) universalaus dizaino taikymo mokymai asmenims, susijusiems su statinių projektavimu, dizainu, urbanistika bei savivaldybių sveikatos, socialinių reikalų, švietimo, kultūros, sporto, susisiekimo, teritorijų planavimo specialistams. Viso įgyvendinta – 16 mokymų 8 regionuose (Kauno, Alytaus, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės, Utenos, Telšių, Tauragės). Dalyvių skaičius – 314 asmenys.

Siekiant šviesti visuomenę užtikrinant fizinės infrastruktūros prieinamumą asmenims su judėjimo ir regos negalia bei teikti teises konsultacijas, įvyko ekspertų konsultavimo paslaugų pirkimas (3 ekspertai); suteikta konsultacijų dėl fizinės infrastruktūros prieinamumo asmenims su negalia (valandomis) – 452, atsakytų paklausimų skaičius – 303.

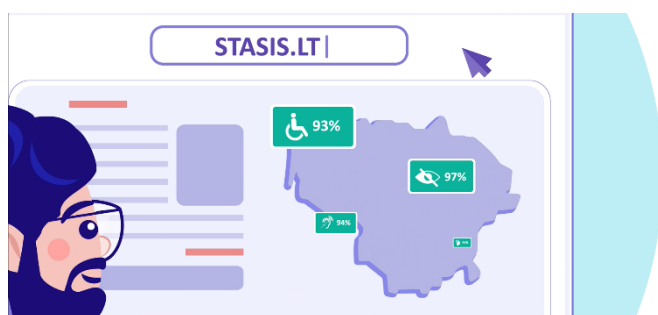
Vyko Lietuvos švietimo įstaigų konsultavimas dėl fizinės aplinkos infrastruktūros prieinamumo užtikrinimo: konsultuotos 24 savivaldybės (išanalizuoti 55 mokyklų projektai, iš kurių 46 atsakymai pateikti raštu);

Parengtas Statinių prieinamumo stebėsenos ir kontrolės informacinės sistemos Stasis techninis aprašymas (SPSKIS), kuris suderintas su suinteresuotomis institucijomis (Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra, VĮ Turto banku). Techninis aprašymas (SPSKIS) užregistruotas Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre;

Organizuoti Statinių prieinamumo stebėsenos ir kontrolės informacinės sistemos Stasis mokymai: 10 mokymų, kuriuos išklausė apie 500 dalyvių;

Įgyvendinti 9 mokymai „Kaip bendrauti su asmenimis, turinčiais įvairias negalias?“, iš jų – 8 viešojo sektoriaus atstovams, 1 – privataus sektoriaus atstovams;

Parengta metodinė medžiaga „Prisijungimo prie stasis.lt naudojimo vadovas objektų administratoriams“, kuri įkelta Statinių prieinamumo stebėsenos ir kontrolės informacinės sistemoje Stasis;

Bendradarbiaujant su universalios dizaino srities ekspertais iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Danijos, Statinių prieinamumo stebėsenos ir kontrolės informacinės sistema Stasis atnaujinta aktualiais metodiniais dokumentais, siekiant, kad visa reikalinga informacija statinių prieinamumo tematika būtų prieinama vienoje vietoje: straipsniai, tyrimai, mokomoji medžiaga ir gerosios praktikos pavyzdžiai;

Sukurta elektroninė mokymų programa, kuri bus įkelta į Statinių prieinamumo stebėsenos ir kontrolės informacinės sistemos Stasis integruotą E-mokymų platformą;

Sukurti ir pavišinti 7 unikalaus turinio video įrašai socialinėms medijoms, siekiant visuomenės švietimo ir informavimo apie fizinės aplinkos bei prekių ir paslaugų prieinamumo užtikrinimą asmenims su negalia pagal kampaniją „Prieinamumas atveria galimybes“, įvykdyta visų 7 video įrašų sklaida socialinėse medijose. Įrašai parodyti daugiau nei 300 tūkst. žiūrovų ir surinko daugiau nei 400 tūkst. peržiūrų;

Organizuotos 4 video klipų transliacijos Lietuvos kino teatruose anonsų metu, iš viso parodyta 116 070 kino teatrų lankytojų;

Parengta 6 nuomonės formuotojų (influencerių) viešinimo kampanija apie fizinės aplinkos prieinamumo problematiką viešinimui;

Įgyvendintas 5 tinklalaidžių sukūrimas apie fizinės aplinkos prieinamumą asmenims su negalia ir viešinimas portale „Delfi“.

Sukurtos 6 publikacijos (straipsniai) portale „Delfi“ fizinės aplinkos temomis, pateikiant prieinamos fizinės aplinkos originalių sprendinių ir sėkmingų pavyzdžių.

Vertinimo kriterijai:

Mokymuose dalyvavusių tikslinės grupės asmenų skaičius: planuota – 200, pasiekta – 314.

Suteiktų konsultacijų skaičium: planuota – 300, suteiktos – 303.

Priemonė 09-005-02-06-04(PP):

„Užtikrinti informacinės infrastruktūros ir informacijos pritaikymą asmenims su negalia“

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 165,0 tūkst. eurų suma, panaudota 139,4 tūkst. eurų suma (panaudota 84,5 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

Vykdyta konsultacinio centro dėl informacijos prieinamumo veikla: įvyko viešieji pirkimai dėl ekspertų konsultavimo paslaugų. Suteikta konsultacijų dėl informacijos prieinamumo užtikrinimo (konsultacijų skaičius) – 620, (valandų skaičius) – 1464; Patikrinta tekstų su tiksline grupe lengvai suprantama kalba ir suteiktos konsultacijos (puslapiai) – 1666;

Suorganizuoti mokymai kontaktiniu būdu apie tekstų rengimą lengvai suprantama kalba viešojo administravimo subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas – 17 mokymų. Dalyvių skaičius – 367. Mokymai vyko 13-oje skirtingų miestų (Vilnius, Kaišiadorys, Panevėžys, Kaunas, Klaipėda, Alytus, Šiauliai, Tauragė, Utena, Telšiai, Marijampolė, Raseiniai, Šilutė.);

Suorganizuoti nuotoliniai mokymų apie tekstų rengimą lengvai suprantama kalba viešojo administravimo subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas, skaičius – 1 mokymai;

Įgyvendinti nuotoliniai ir kontaktiniai informacijos prieinamumo mokymai – 17 mokymų;

Nupirkti nuotoliniai mokymai apie Internetinių tinklalapių atitikties WCAG 2.1. užtikrinimą bei parengtas 40 klausimų žinių patikrinimo testas, remiantis parengtais mokymais;

Parengtas Lengvai suprantamos kalbos žodynas (103 terminų), kuris netrukus bus skelbiamas viešoje erdvėje;

Parengta 41 lengvai suprantamos kalbos nuotrauka ir 20 iliustracijų, kėlimui į Agentūros iliustracijų bazę;

Parengta 15 tekstų lengvai suprantama kalba aktualiomis asmenų su negalia teisių užtikrinimo temomis;

Vykdytas tarptautinis Erasmus+ projektas „Digital for all“, kurio tikslas – didinti asmenų su negalia skaitmeninius įgūdžius. Projekte Lietuvai atstovauja 7 asmenys bei Agentūros atstovai;

Įvykdytos konsultacijos dėl visų rinkimuose dalyvavusių kandidatų programų Vyriausiajai rinkimų komisijai rengiant informaciją lengvai suprantama kalba;

Siekiant informacijos skaidos, pakoreguoti 9 vaizdo klipai, nurodant faktinį Agentūros pavadinimą bei kontaktinius duomenis;

Parengti 2 mokomieji filmukai apie informacijos prieinamumo užtikrinimą asmenims su regos negalia, įgyvendinta jų sklaida socialiniuose tinkluose (Facebook, Youtube, Instagram, LinkedIn) bei įvykdyta tiesioginė komunikacija tikslinėms grupėms (viešojo sektoriaus įstaigoms: Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijoms bei Lietuvos Respublikos ministerijoms);

Sukurtos bei publikuotos 3 publikacijos (straipsniai) portale UAB „15 min“, kurtu su versijomis lengvai suprantama kalba, pasiektas perskaitymų skaičius – 32908, o turiningųjų skydelių peržiūrų skaičius – 879357 kartai.

Vertinimo kriterijai:

Suteiktų konsultacijų skaičius: planuota – 600, suteikta – 620.

Suorganizuotų mokymų viešojo administravimo subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas, skaičius: planuoti – 5, įgyvendinta – 17.

Priemonė 09-005-02-06-07(PP):

„Skatinti paslaugų ir prekių pritaikymą asmenų su negalia poreikiams“

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 125,0 tūkst. eurų suma, panaudota 115,5 tūkst. eurų suma (panaudota 92,4 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

Daugiau gaminių ir paslaugų tampa prieinamesni
Europos **prieinamumo akte** nustatyti šių pagrindinių gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimai:

Siekiant informuoti ekonominės veiklos vykdytojus ir visuomenę apie Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo, kuriuo į nacionalinę teisę perkelta 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įsigaliojimą, parengta publikacija (straipsnis), kuris išpublikuotas portale „Delfi“. Agentūros reklama portale „Delfi“ (baneris) buvo parodytas 106.316 kartų ir pasiekė 53.778 lankytojus;

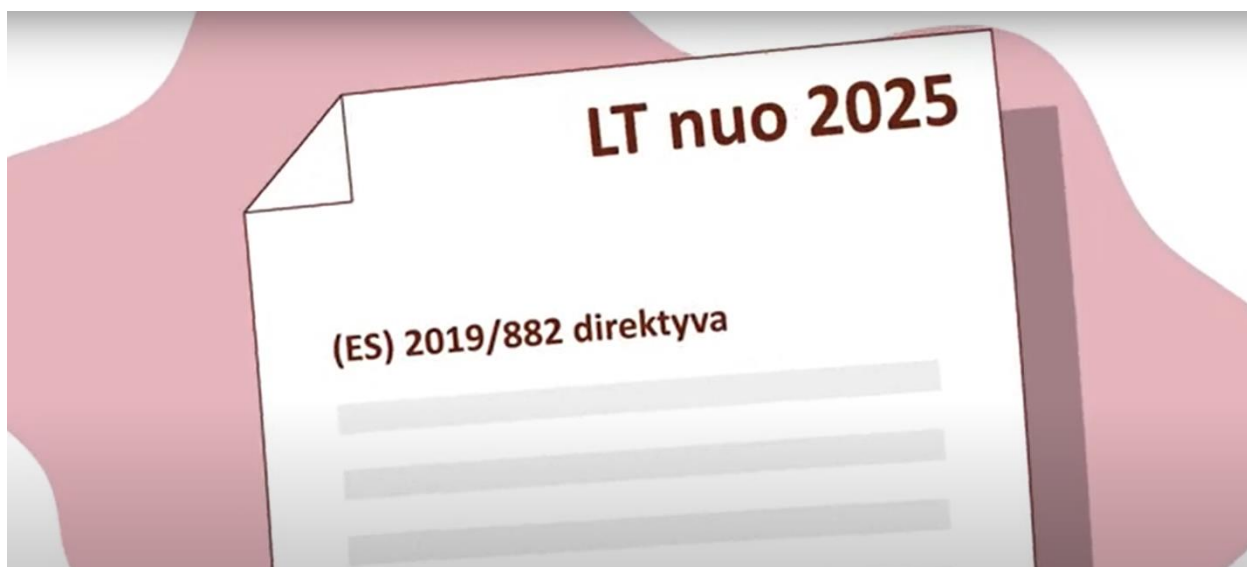
Sukurtas audio klipas, kuris transliuotas trijose radijo stotyse „M1 plus“, „Lietus“ ir „Žinių radijas“; klipas transliuotas po 34 kartus visose trijose radijo stotyse („M1 plus“, „Lietus“ ir „Žinių radijas“), iš viso – 102 kartus trijose radijo stotyse spalio mėnesį;

Sukurtas audio klipas, informuojantis apie 2025-06-28 įsigaliosiančią Prieinamumo direktyvą, buvo transliuotas dviejose radijo stotyse „M1“, „M1 plus“; audio klipas transliuotas iš viso 597 kartus dviejose radijo stotyse spalio-gruodžio mėnesį.

Parengtos trys subtitruotos reportažinės video laidos su vertimu į lietuvių gestų kalbą bendra problematika „Prieinamumas atveria galimybes“, kurios publikuotos naujienų portale www.15min.lt. Siekiant įsiaiškinti visuomenės grupių suvokimą apie prieinamumo atveriamas galimybes, sukurtas specialus testas (apklausa), kuris publikuotas naujienų portale www.15min.lt. Pirmoji laida sulaukė 50 930 peržiūrų, antroji laida sulaukė 56 518 peržiūrų, o trečioji laida buvo peržiūrėta 67 599 peržiūrų. Specialus testas (apklausa) peržiūrėtas 11 553 kartų;

Siekiant informacijos sklaidos, pakoreguota 20 vaizdo klipų, nurodant faktinį Agentūros pavadinimą bei kontaktinius duomenis;

Siekiant kuo platesnės informacijos sklaidos apie Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo (Prieinamumo direktyvos reikalavimų) įsigaliojimą, parengta aktuali bendroji informacija „Gaminiai ir paslaugos, kuriems taikomos Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo, į kurį perkelta Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, nuostatos“ ir įkelta į Agentūros internetinę svetainę, Agentūros darbuotojams pristatyti šių teisės aktų reikalavimai. Aktuali informacija apie svarbesnius reikinius dėl minėtų teisės aktų įgyvendinimo viešinta Agentūros internetiniame puslapyje ir socialiniame tinkle Facebook.

Sukurti ir paviėšinti 7 unikalaus turinio video įrašų socialinėms medijoms, siekiant visuomenės švietimo ir informavimo apie prekių ir paslaugų prieinamumo užtikrinimą asmenims su negalia pagal kampaniją „Prieinamumas atveria galimybes“, įvykdyta video įrašų sklaida socialinėse medijose. Įrašai parodyti daugiau nei 300 tūkst. žiūrovų ir surinko daugiau nei 500 tūkst. peržiūrų;

Sukurtos 6 publikacijos (straipsniai) portale „Delfi“ prekių ir paslaugų prieinamumo temomis, pateikiant prieinamų prekių ir paslaugų sėkmingus pavyzdžius.

Vykdytos konsultacijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų teisinių ir praktinių aspektų. Suteikta 360 konsultacijų.

Vertinimo kriterijai:

Suteiktų konsultacijų skaičius. Planuota – 200, suteikta – 360.

Įgyvendintų komunikacijos kampanijų skaičius: įgyvendinta 1, kaip ir suplanuota.

Rezultatų įgyvendinimas

Įgyvendinta komunikacijos kampanija:
100%

Suteiktų konsultacijų skaičius:
180%

Priemonė 09-005-02-06-02(TP)*:

„Užtikrinti asmenų su negalia gyvenamosios aplinkos pritaikymą ir asmenų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis“ priemonė „Organizuoti būsto ir jo aplinkos pritaikymą asmenims su negalia“

Būsto pritaikymas įgyvendinamas vadovaujantis būsto pritaikymo asmeniui su negalia poreikio nustatymo, būsto pritaikymo ir finansavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 „Dėl Būsto pritaikymo asmeniui su negalia poreikio nustatymo, būsto pritaikymo ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Įgyvendinant veiksmą buvo vykdomi būsto pritaikymo asmenims su negalia darbai, renkama, kaupiama ir sklaidžiama informacija apie būsto pritaikymą, į būsto pritaikymo įgyvendinimo kontrolę ir priežiūrą įtrauktos nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančios asmens su negalia teisėms ir interesams.

Būsto pritaikymui įgyvendinti 2024 m. buvo patvirtinta 4903,2 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, panaudota iš viso 4584,4 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų suma (panaudota 93,5 proc. patvirtintų lėšų).

14 lentelė. Būsto pritaikymui asmenims su negalia panaudotos lėšos ir pritaikytų būstų skaičius 2020 – 2024 m.

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Panaudota VB lėšų, tūkst. eur.	1651,5	2293,8	3085,4	3700,2	4584,4
Pritaikyta būstų, vnt.	407	491	598	692	743
Poreikio patenkinimas, procentais	48,5 proc.	49,5 proc.	62,82 proc.	53,31 proc.	47,29 proc.

2024 m. Būsto ir jo aplinkos pritaikymą asmenims su negalia vykdė 59 savivaldybės, asmenų su negalia poreikiams pritaikyti 743 būstai. 28 būstai pritaikyti iš dalies, nebaigti darbai bus tęsiami 2025 metais. Asmenų su negalia, kuriems pritaikytas būstas, dalis nuo visų asmenų su negalia, kurie kreipėsi dėl būsto pritaikymo - 47,29 proc. (nevertinant iš dalies pritaikytų būstų).

Būsto pritaikymo informacija 2024 m.:

- Pritaikyta asmenims iki 18 metų 44 būstai;
- Pritaikyta asmenims nuo 19 iki 24 metų 14 būstų;
- Pritaikyta asmenims, kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas, 23 būstai;
- Pritaikyta asmenims, kurie dirba 36 būstai;
- Asmenys, kurie būstą pritaikė savarankiškai 268 asmenys;
- Iš dalies pritaikyti 28 būstai (būstai, kurių dalis darbų perkelta į kitus metus);
- Išmokėtos 2 kompensacijos pilnai pritaikytų būstų pirkimo kainų skirtumams kompensuoti;
- Išmokėtų kompensacijų iš dalies pritaikytų būstų pirkimo kainų skirtumams kompensuoti nebuvo.
- Įsigyti ir sumontuoti 124 keltuvai (liftai) (įskaitant pačių asmenų įrengtus keltuvus (liftus));
- Įsigytos ir sumontuotos 162 įvairaus tipo perkėlimo įrangos (mobilūs keltuvai, perkėlimo sistemos, laiptų kopikliai);
- Eksploatuoti 643 keltuvai (liftai);
- Sumontuoti 45 vandentiekio įrenginiai;
- Sumontuoti 68 biologinio valymo įrenginiai;
- Įrengtos 160 įvairių tipų prievažos, nuovažos ir rampos.

Vertinimo kriterijai:

2024 m. pritaikyti 743 būstai ir jų aplinka. Planuota, kad asmenims su negalia pritaikytų būstų skaičius bus 650 (rezultatas įgyvendintas 113,38 proc).

Asmenų su negalia, kuriems pritaikytas būstas, dalis nuo asmenų su negalia, pateikusių savivaldybėms prašymus pritaikyti būstą, skaičiaus yra 47,29 proc. Planuota, kad 2024 m. asmenų su negalia, kuriems pritaikytas būstas, dalis nuo asmenų su negalia, pateikusių savivaldybėms prašymus pritaikyti būstą, skaičiaus bus 65 proc. (rezultatas įgyvendintas 72,75 proc.).

Rezultatų įgyvendinimas

Būstų pritaikymo:

113,38%

Pritaikyti 743 būstai ir jų aplinka.

Planuota - 650

Poreikio patenkinimo:

72,75%

Būsto pritaikymo poreikio

patenkinimas 47,29%

Planuota - 65%

Priemonė 09-005-02-06-02(TP)*:

„Užtikrinti asmenų su negalia gyvenamosios aplinkos pritaikymą ir asmenų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis“ priemonė „Aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis“

Priemonei įgyvendinti buvo skirta 6 585,8 tūkst. eurų suma, panaudota 6 568,7 tūkst. eurų suma. Panaudota 99,74 proc. programos veiklai įgyvendinti patvirtintų lėšų. 6 228,7 tūkst. eurų suma buvo skirta iš valstybės biudžeto lėšų, 18,6 tūkst. eurų suma skirta iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų pagalbos priemonėms dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje bei 321,4 tūkst. eurų suma skirta iš asmenų surinktų pajamų įmokų lėšų.

15 lentelė. Asmenų aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis statistika 2023 – 2024 m.

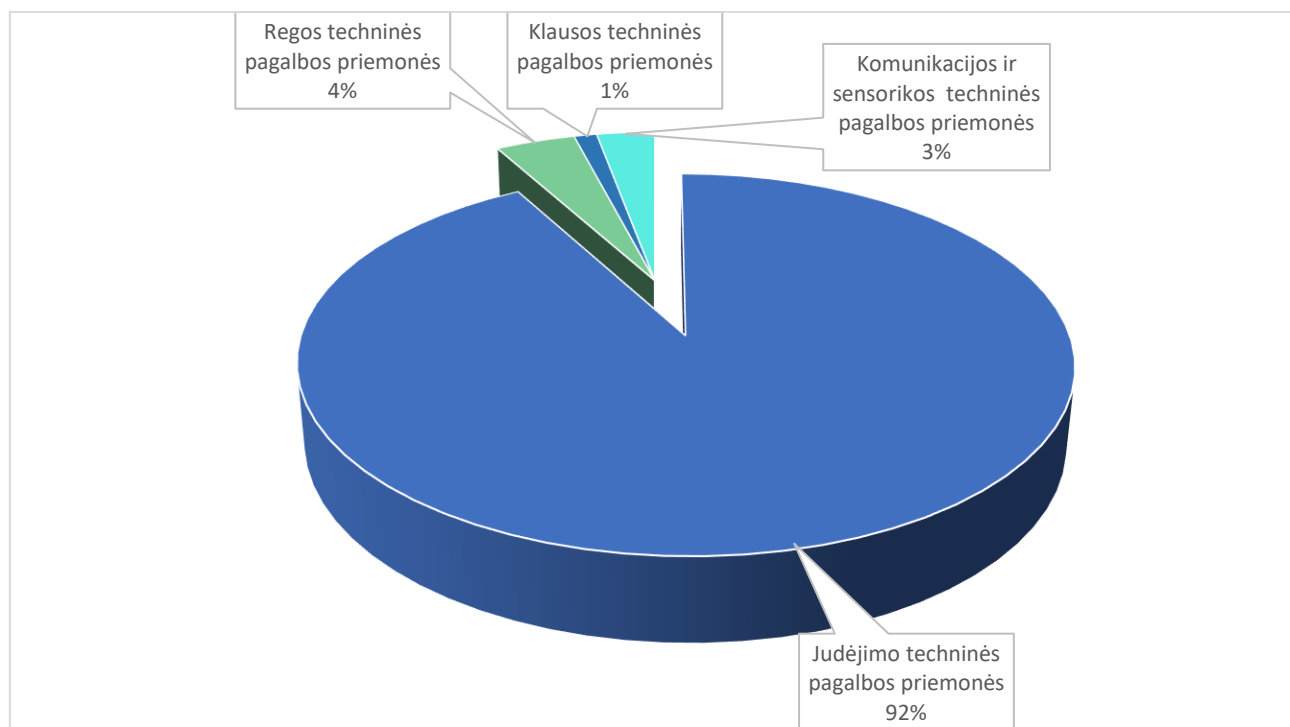
	2023 m.	2024 m.
Techninės pagalbos priemonių poreikio patenkinimas	87,79%	93,11%
Aprūpinta asmenų (unikalių)	33007	34003
Iš jų asmenų iki 18 m	973	1313
Vidutinė aprūpinimo judėjimo techninės pagalbos priemonėmis trukmė	8 d. d.	5 d. d.

Techninės pagalbos priemonių (toliau – TPP) poreikio patenkinimas.

Asmenų, aprūpintų techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl techninės pagalbos priemonių – 93,11 proc.

Iš viso buvo aprūpinti 34003 asmenys ir tai buvo beveik tūkstančiu daugiau asmenų nei 2023 metais:

- Judėjimo TPP aprūpinti 31274 unikalūs asmenys. Asmenų, aprūpintų judėjimo techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl judėjimo techninės pagalbos priemonių – 92,63 proc.
- Regos TPP aprūpinta 1355 unikalūs asmenys. Asmenų, aprūpintų regos techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl regos techninės pagalbos priemonių – 93,25 proc.
- Klausos TPP aprūpinti 387 unikalūs asmenys. Asmenų, aprūpintų klausos techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl klausos techninės pagalbos priemonių – 98,88 proc.
- Komunikacijos TPP aprūpinta 270 unikalų asmenų. Asmenų, aprūpintų komunikacijos techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl komunikacijos ir sensorikos techninės pagalbos priemonių – 100,00 proc.
- Sensorikos TPP aprūpinti 717 unikalų asmenų. Asmenų, aprūpintų sensorikos techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl komunikacijos ir sensorikos techninės pagalbos priemonių – 100,00 proc.

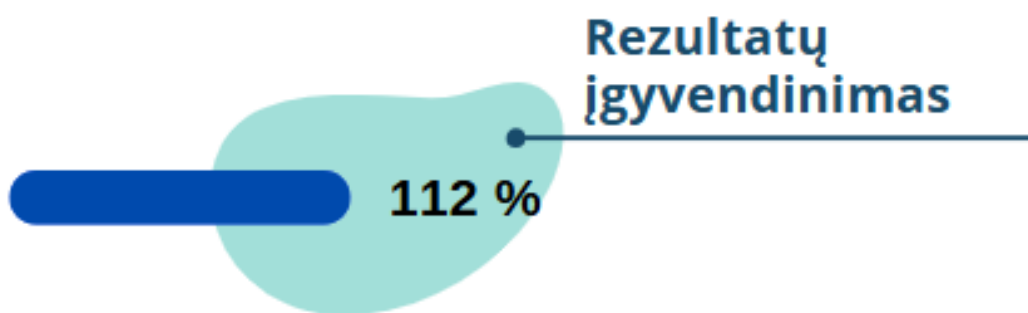

18 pav. 2024 m. aprūpintų asmenų pasiskirstymas pagal techninės pagalbos priemonių rūšis, proc.

Vertinimo kriterijai:

Asmenų, aprūpintų komunikacijos ir sensorikos techninės pagalbos priemonėmis, dalis nuo visų asmenų, kurie kreipėsi dėl komunikacijos ir sensorikos techninės pagalbos priemonių: planuota – 92 proc., pasiekta – 100 proc. (rezultatas įgyvendintas 108,70 proc.).

Asmenys ar asmenų atstovai patenkinti gauta paslauga. Planuota – 85 proc., pasiekta – 98 proc. (rezultatas įgyvendintas 115,29 proc.).

Priemonė 09-005-02-06-06(TP):

„Aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis, įtraukiant naują priemonę – mobiliąsias komandas“

Priemonės „Aprūpinti asmenis su negalia techninės pagalbos priemonėmis, įtraukiant naują priemonę – mobiliąsias komandas“ įgyvendinimui buvo skirta 55,5 tūkst. eurų suma, panaudota 55,2 tūkst. eurų suma. Panaudota 99,95 proc. programos veiklai įgyvendinti patvirtintų lėšų. Visos lėšos buvo skirtos iš valstybės biudžeto lėšų. Lėšos buvo skirtos transporto nuomai ir degalams, darbuotojų kvalifikacijai kelti, juos aprūpinti reikiamomis darbo priemonėmis, tokiomis kaip įrankiai, techninės pagalbos priemonių reguliavimui, mobilieji telefonai, nešiojami kompiuteriai, spausdintuvai ir kita.

Šiuo metu Centre veikia keturios mobilios komandos: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose, kurios aptarnauja asmenis jų gyvenamosiose vietose visoje Lietuvoje. Prioritetas yra pagalba asmenims iki 18 metų, kuriems nustatytas sunkus ir vidutinis neįgalumo lygis; asmenims, kuriems nustatytas mažesnis nei 20 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis); asmenims, kurie kreipiasi dėl aprūpinimo individualiai gaminamu vežimėliu, elektriniu vežimėliu, aktyvaus tipo vežimėliu, vežimėliu, skirtu tetraplegikui, stovėjimo atrama, automatiškai reguliuojama lova ar vaikštyne; asmenims, gyvenantiems nutolusiose nuo Centro teritorinio padalinio vietovėse (kaimuose, miesteliuose ar miestuose, kuriuose apribotos atvykimo į Centro teritorinį padalinį viešuoju transportu, galimybės).

Vertinimo kriterijai:

Asmenų, gavusių mobilios komandos paslaugą, dalis nuo visų asmenų, besikreipusių dėl mobilios komandos paslaugų teikimo: planuota – 80 proc., pasiekta – 99,82 proc. (rezultatas įgyvendintas 124,78 proc.).

Asmenys ar asmenų atstovai patenkinti gauta paslauga. Planuota – 87 proc., pasiekta – 98,98 proc. (rezultatas įgyvendintas 113,77 proc.).

Priemonė 09-006-11-02-05(TP)*:

09-006 programos „Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdymo programa“ priemonė – „Vykdėti ministerijai priskirtus tarptautinius ir ES įsipareigojimus“

Priemonei įgyvendinti buvo patvirtinta 5,0 tūkst. eurų suma, panaudota 4,4 tūkst. eurų suma (panaudota 88 proc. priemonei įgyvendinti patvirtintų lėšų).

Agentūra, siekdama plėtoti dvišalį bendradarbiavimą negalios nustatymo srityje su Rytų partnerystės šalių kompetentingomis institucijomis ir dalintis sukaupta abipuse gerąja patirtimi bei žiniomis, keistis idėjomis dėl inovatyvių sprendimų taikymo, diegti inovatyvius instrumentus, skirtus efektyvinti negalios nustatymą ir paslaugų kokybę, 2024 m. bendradarbiavo su Armėnijos Respublikos kompetentingomis institucijomis. Armėnijos Respublikos institucijoms pristatyta negalios reforma, kaip nustatomas vaikų neįgalumas, darbingo amžiaus asmenims – dalyvumo lygis, nepriklausomai nuo amžiaus – IPTIK poreikiai Lietuvos ir užsienio piliečiams, bazinio funkcionalumo kriterijų taikymas asmenims, turintiems įvairių susirgimų, o taip pat jų individualios pagalbos poreikių vertinimas, pildant klausimyną, informacinės sistemos veiklos galimybių formuojant išvadas ir dokumentus, kurie įteikiami mūsų klientams. Armėnijos kompetentingų institucijų atstovai supažindino Lietuvos atstovus su negalios nustatymo sistema ir veikiančiu modeliu Armėnijos Respublikoje.

Agentūra, įgyvendindama savo misiją teikti kokybiškas paslaugas vertinant dalyvumo, neįgalumo lygį, profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikį, IPTIK poreikius ir siekdama užtikrinti sklandų ir kokybišką asmenų aptarnavimą teikiant administracines paslaugas, dalyvauja tarpinstitucinių darbo grupių veikloje, bendradarbiauja su kitomis institucijomis.

Įgyvendinant asmenų su negalia įtraukties politiką, nuolat bendradarbiaujama su asmenų su negalia nevyriausybinėmis organizacijomis, Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Techninės pagalbos priemonių centru, šalies savivaldybėmis ir kitomis įstaigomis ir organizacijomis.

Vertinimo kriterijai:

Suorganizuoti tarptautiniai susitikimai/renginiai/seminarai, perteikiant patirtį neįgalumo ir dalyvumo lygių ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nustatymo srityje. Įvyko 1 vizitas (kaip ir planuota) į Armėnijos Respublikos darbo ir socialinių reikalų ministeriją. Vizito metu pristatytas Lietuvos negalios vertinimo modelis, pasidalinta gerąja praktika vertinant dalyvumo, neįgalumo lygį bei individualios pagalbos poreikį, susipažinta su Armėnijos Respublikos taikoma negalios nustatymo sistema ir praktika.